

ఆంధ్రమిత్ర

3095643

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 13 వ తేది బుధవారము

NO. 111

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ ద్వితియ ౨.

సంచిక ౧౧౧

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

వ్యాధుల నశ్చాపమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ

గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఓ. ఓ.

విప్రులచే వర్ణన గ్రంథము రూ. ౧౦-౦-౦.

మనజురు, ఆంధ్రప్రదేశ్ శాస్త్రాలయము

చెన్న పట్టణము ౧౧౨, నాగపాడు

మలయ చందనము

(1251) ఆరోగ్యమునకు మౌళికము
మందు శుద్ధ్యులగుచున్నట్లు ఎవరికి
తెలియదు. అత్యుత్తమ లేదు. ఏదీకా
చున్నను కఠినచికిత్సల కంటెలేదు. ఈచుట్ట
మైన మా ములయచందనము ఎటువ
లెదురు, కచ్చ అను మాను విభజన
ఆరోగ్యముకు మాను మౌళికము మానును. దర్శి 1-8 2-0-0
గంధరసపాఠ్యుని, రాజమండ్రి.

Mr. G. W. M. Reynold's Novel

Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Re. 5- Paricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Re. 1-8 0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols 2 4 0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols Re. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols	1 8
Rye House Plot 4 vols	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Love of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)
The SUPERIOR WATCH Co,
536 Post Box 167 (A) Madras H.

GET GOOD SIGHT.
by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:- the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Batala (India). (669)

Actina Way.
National Psycho Physical Culture
University College
WANTED - STUDENTS
Fees Moderate, Apply for Particulars
to:- Prof. B. RAMAJOGA RAO,
255, Thambu Chetty St, (Upstair) Madras.

1690ఎ పాకెట్ గడియారము
మిగుల మేలేనది. అందమైనది. ఈ నెల
లోపుగ తెప్పించుకొనువారికి ఒక ఛాక్ టెక్
చేవా క్లిప్ పుక్ సహా బహుమానము ఇవ్వబ
డును. గడియారము బహుమానముతో సహా
రూ. 8-8-0 మాంజేతిగడియారం నోటుకట్ట సహా రూ. 6-0-0.
V. T. Amball & Co., Sowcarpet Post, Madras.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస
ఉపదేశావళి నా. శైలిములభము. ప్రచురించు
దగినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రము మిగిలియున్నదిరాను.
(కరీ 1-8 రూ 0-12-0)
శ్రీరామకృష్ణమందిర

మంచి మేలు వస్తువులనే ప్రోగు చేయుము.

రాణిపేటలో నుండు ఈస్టిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్స్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రసాయనిక శాఖవారిచే తయారుచేయబడిన మంచి మేలైన

ఎవ్ సమ్ వుప్పు పచ్చ ఆన్న భేది

ఆర్కాటు అంటురోగ నివారణద్రవము

వివరములకు, ధరల జాబితాకు యిట్లు వ్రాయుడు :
ప్యారి అండు కంపెనీ, మేనేజింగు ఏజెంట్లు,
పోస్టు బాక్సు నెం 12. మద్రాసు.

(1601)
A

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమౌషధము

వెల న్వల్పము	గుణ మధికము
తల నొప్పులకు	పంచభాషను
జేరు పొందినది.	చూచి కొనిన
గుణము లేకుండిన	మోసముండదు.
మీ వైకము మీకు	ఒకసారి పరీక్షించి
ఇయ్యబడును.	చూడుదు.
వనమూలికలచే	చక్కని డబ్బీలో
చేయబడును	వెల రా ఆణాలు.
నువాసన గలది.	అన్ని దుకాణముల
	లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి పో,
6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు. 109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి

సవనము! కరిమశ్రద్ధవస్తువుల రాజు సవనము!

ఆటో దిట్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆటోయొక్క జాననమును కలదు. ఆటోకనాల్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము జాతిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయొక్క వైదగాని 2-8 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సంవత్సరము మధ్యలోనుంటే యెంత శుభమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు ఈ సవనముండిగా యీ ఆటోదిట్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాథమ్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి వస్తును.

శుభ 1/2 ద్రాము బుడ్డి 1-8 రూ. 0.8-0
,, 1 ద్రాము బుడ్డి 1-8 ,, 0.12-0 } వి.వి. చార్జీ
,, 1/2 అవున్సు బుడ్డి 1-8 ,, 2.0-0 } రూ. 0.4-0
ప్రత్యేకము

126 అద్భుత నివారిణి.

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి

ఎల్లప్పుడూ ట్రాన్స్ కెరెన్సీ

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును ముందు. నిద్రలేకుండుట, జ్ఞానకము తక్కువగను, మెదడు దిమ్మగా నుండుట, కనియం దెంతమాత్ర మిచ్చ లేకుండుట, నిస్పృహ, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లశబ్దము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు, గురుప్రాలకు, వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగువాటికి ప్రతి సమైన మందు. బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నిపుకూడ నేటిదినమే ఒకబుడ్డిల కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు కరియ్యింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-8 రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

ఆంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ
నెం 157, బొంబాయి-4

పాల్వపు పేంకటాచలవణ్ణితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు.

1. లక్ష్యవిలాసము:—అక్షయముల వైద్యుల కోసము. ఈ లక్ష్యవిలాస రచనకులన నిర్దేశించి యున్నాడు. ఒక గ్రంథం లక్ష్యవిలాస రచనకుల సీసా తయారై నుండేను. వైద్యులకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధావధము వేంకటేశ్వర తిలక తాత సంతోషముగ బల్కెనలరు. దినబృందము, మాదిరి వాల్మీకి బృందము, సన్నిహితము మొదలగునవి కష్టక శుభములను సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇళాం. (594)

2. శ్రీనివాస రైలు:—శ్రీనివాస గడ్డము, నందుల కొత్త పాత్రలను మంజురు. సీసా 1-8 0.8-0, 5-8 1 ఇళాం.

3. కైలాస రాసము:—దీనిని నేదించినపుడుండియే మూలమును కట్టక (కలరా) వాంతిదేది, కీరదేది, అట్లైతేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇళాం.

4. బాలశుభావము:—దిద్దలను బలకారి; తియ్య: ముందు. మంజు, ములబద్ధము, అత్తరదేది, కృత్తయము, కశ తుత్తియందుట, ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు దిద్దల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-8 0.12-0, 5-8 1 ఇళాం.

5. లోకామలపాద కస్తూరిమూలము:—దిద్దలను కశ తుత్తియందుట, బొంబాయిల ఉత్తర గుణములు మంజు, పడికము, దగ్గు, అత్తరము, కీర వాంతి, పార్వహాయము, ములబద్ధం, బృందం, చతిబృందము, దుర్బలము మొదలగు యింకానేక లోకములను గుణములేదాదు (801)

350 మాత్రల గల సీసా 0.4-0
అపూర్వ కష్టతో 6-8 1-8-0
,, ,, 12-8 2-12-0
,, ,, 25-8 5-2-0

కనకమూల మొదలగునవి మొదలగునవి మంజులను సీతాం గావన వైద్యులతో, మునుము

కృష్ణా జిల్లా రైతులసభ

కంట్రోలు, డెల్టాలను గూర్చి తీర్మానము చర్చ

కంట్రోలు కృష్ణులను గూర్చియు డెల్టా యొక్కట్ల నుగూర్చియు చర్చించి తీర్మానించుటకు వారిని తీర్మానముల రూపమున రాజువారముల మూలమునను తగురీతిని దొరతనమువారికి నివేదించుటకును కృష్ణాజిల్లా రైతులసభ యీ నెల 8 వ తేదీని గుడివాడలో సమావేశమైంది. ఈసభకు అధ్యక్షులుగ నుండ నంగీకరించిన గౌ. భూపతిరాజు వెంకట పతి రాజుగారు కొన్ని అనివార్యములను కారణములవలన రాజులమని తంతి యిచ్చుటచేత ఆ సభకు ఆహ్వానింపబడి దయతో విచ్చేసిన మా: నీయలకు కొండ వెంకటప్పయ్యకుం తులుగారు అధ్యక్షత వహించ నంగీకరించిరి.

సభ మధ్యాహ్నం 1 గంటకు ప్రారంభమయ్యెను. జిల్లా లోని వెళ్ళు తాలూకాలలోనుండి నుమారు 600 మంది రై తులు తమ కష్టములను నివారించుకొనటకై అత్యాచారముతో విచ్చేసిరి. దానిని భూ:రాజు పట్టాభిసేతారాయయ్య గారు, జేమూరి వెంకట సుబ్బారావుగారు, వర్మో నేని పల్లిభార్యకు దుగారు అడుగుపల్లి గోపాలకృష్ణయ్యగారు కానూరి వెంకటాచలపతిగారు కంచెవా:భూపతిగారు మాగంటి లక్ష్మీ నవానుగారు మాగంటి సీతయ్యగారు గారవాటి అంజనేయ చాదరిగారు, చింతలపాటి బ్రాహ్మి గజాగారు ముప్పారాయణ చక్రగారు ను:గిరి బసవయ్యగారు నూ:పనేని వెంకయ్య చాదరిగారు వీరపనేని బసవయ్యగారు మొదలగు ప్రముఖు: సభ నలంకరించిరి. సభజుగీత భజనమూడయిరియు రైతుల యొక్క కష్టరీతిసాము మందిరముయొక్క రైతుల గుంపులు గుంపులుగా నిలువబడి యుండిరి అత్యాచారమును, అక్రమికా ర్యవీర్యమును భూపదుల ముఖములను పొడగలెను.

కానూరి వేంకటాచలపతి చాదరిగారు సభాదేశముల ను తెలియజెప్పి, శ్రీ వెంకటప్పయ్యకుంతులగారి త్యాగము, జేకారాధాశిష్యుల మొదలగు సభకు: కష్టములను గూర్చి యుచ్చరించి శ్రీమంతులుగారి ఆధ్యక్షులుగ నుండవారి. ఇది కరతాళ భ్యులతో ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను. అంతట శ్రీమంతులువారు రైతులు అంతిష్టలపై అవకాశముల ముండులయొక్క నూ:భాగములనుండి అంతియండి సమావేశమయిరి, అక్రమికా కార్యకర్తలను కార్యవీర్యము తెలియుటకు రైతు భావిభాగ్యోదయమునకు శుభమునకు ము:యె, అక్కడ సమావేశమైనవారి విశ్వా:కారణమున రాజుల జానన సభకు: కష్టము: గా ఎన్నుకొనిబడిన వెంటనే వారందరిని తీరిగి కందర్బాయ నకకాళము: క్రిందను:కు అమితానందము బొందితియియు వాక్రచ్చి, కంట్రోలు వ్యాపకులకు ఇచ్చెదని నిమిషములకు, డెల్టాకు సంబంధించి యొక్కయు పరిపూర్ణముగా నివారించుటకును రాము కక్షిణ చంద్ర శ్రీ. ప్రభుత్వంచేతమని వాగ్దాముజేసిరి) తీర్మాన సభవారితే నీ క్రింది తీర్మానములు ఆమోదింపబడిరి.

తీర్మానములు

(1) 5 సంవత్సరములనుండి భృగ:చయనంతకు అల్లకల్లోలము గావించిన విరోధాభూ: స గాగ్రము మిగిలించిరి వారికి సంపూర్ణజయముతో యగిసింపకు ఈ సభ గా: తమ సంతోషమును తెలియజెయుచున్నాము. అధ్యక్షునిచే ఉపపాదించబడి అందరి ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను.

(2) ఈసంవత్సరము మొత్తమే సాగులపై కష్టాపు కన్ను తేకుండుట్లుగను, గూ:భూములనుగూడ దంభాస్తు లేయే మెట్టవేస్తవలెనేకొనునట్లుగను కొంతమంది మెట్ట మొదలగు మె:కభూములకు కష్టముగూడలేదనడ వైచివేసి కొనుటకును సౌకర్యము లిచ్చివండుల కీసభవారు సంతసింపుచు, తరుణముతప్పినవట్టు ఆర్థికసర్వస్వండుల కీ యుజయోగ కరమగు నుత్తరపుత ఉపయోగించుకొన విజయికి ముఖ్యమయినారు. మరియు నీటిద్రవ్యమును పెట్టు పల్లపుభూములనుగూడ నీసాయిస పల్లపులకు జేసికొనుట క.గి:రింపబడ అనవరమయియు చెరువుభూముల సాగువిషయముల సాగు చెరువుల భూములేకా సాగుటవలన అన్నిచెరువుభూములకు ఆర్థికసర్వస్వం లాగునను, ఇప్పుడు సాగునక.గి:రించినభూములలో ఉలర మొదలగు పశుగా:సములకుపయోగిం గించువైకులనుగూడ జేసికొనుట కంగీకరింపదలెనియు నీ సభవారు పరిభుక్తము వారిని కోరుచున్నాము.

3. (ఎ) వాటికొల్లికొట్టి పంటల సౌకర్యము ముఖ్య కారణముగాన స్వల్పలభిముత దెచ్చు రైలుమార్గము లేవు యందుల కంటే విశేష ఆదాయము నిచ్చుచున్న యి:గేషను కనుల పల్లికొట్టి జేయుట వ్యాపకునియు సహాయముయ, అనవరమయియు లాభకరమయియు

(బి). కృష్ణా, గోవాదినదుల నీరకృత్యుడైన సంపూర్ణముగ వదలుటకు. సావకాళము కలిగేలాగున, కాలువలను పెడల్పుజేసియు, కట్టలను పెంచియు, త్వరలో నీరచేరుట కై పిల్లకాలువల పాదపు రిగించియు, సరియగు తూములు వాట్లకు తలపులు పెట్టింపియు, జమీందారీ వక్రై:గా (వయి వేలు కాలువలకు గర్వ మొలు వారు చట్టకృ:కారము స్వీకరించియు, పంట కాలువలను సరియగు స్థితిలో పెట్టించవలె ననియు

(సి) ఆకట్టలపై పెద్దవట్టగు పెట్టిండుచేతను, మూడుమాసముల పంటకు ప్రత్యేకము నీయ్యుట కలంకు, కృష్ణా నదీజలవ్యాపక ప్రాజెక్టుం యొక్కనుండి తాలూకాలో అనుమతి. ప్రాజెక్టును త్వరలో అయి:గా: పెట్టుట కలంకు రెండు డెల్టాలలోని మునుగుకాలువలను చెదకుండ వానినండి కృష్ణగా నూ:ద్రగామి యగుచున్ననీటిని తీసికొనుటకు తగు మ:తు లంగీకరించిన వారికి మరుగ:నీరు వాడుకొనుటకు తగు సావకాళ మిచ్చుటచేతను మాగాని పంటలు పెంపొందజేసి జ్ఞానునివారణ జేతుకలెననియు

(డి) ఆయావోట్ల తగు మునుగుకాలువ లేర్పరచియు, కొల్లెటి గ్రామములకును, కొల్లెటి ఉప్పటేరు మొదలగు ఏళ్లనుండి గ్రామములకు మునుగునవ్వము లేకుండుటకు కొల్లెడు యర్ధపాపు మార్గములకు వెంటనే తగు ఏ:ప్పిల్లు చేయించులెననియు

(ఇ) ఈ కనులు చేయుటకులన గర్వ మొలు వారికిని ప్రిజలకును త్వరలో చాలా లాభము చేపూనునకనుక ఇది విరవతలె నిరసనజేతుక త్వరలో తగుఅధికార్లు కావలసిన దృష్ట్యాను సమకూర్పరలె ననియు, గర్వ మొలువారిని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నాము.

4 గోవాదిన కృష్ణా గుట్టార జిల్లాలలోని పశువులకు నీటి నిదంకు వలె ఈ వింకస్సరం నికా:జేతునకు మేకకు నీ:లుటకు ఆకర్ష మొలువారు అంగీకరించక పోవుటకల్లు గుంతులకు చాలావ్వము కలుగుచున్నది కావునసభకు మూడు జిల్లాల సారెప్పులలోని పశువుల పుల్లరేయి సక:పా:పా:ప్తి కి కగ్గించుమని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

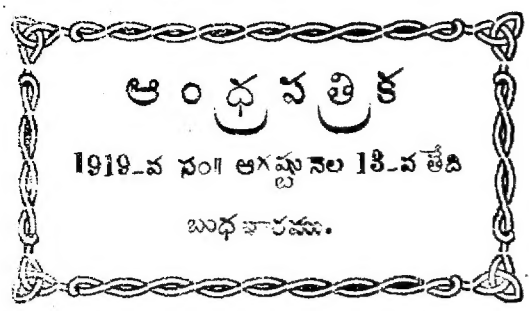
5. డెల్టా రయితులకు మూత్రమే వ్యయము కలిగేలాగున కంట్రో: కష్టముల జేప్పుగుండు చాల అత్యాచార మనియు అటుల నేదైవా కంట్రోలు అనవర మగునడల అన్నిరస్తువుల కమునుగా వారి భలవైన కంట్రోలుపెట్టుట యుక్తముగాని భావ్యము మూత్రమే నర్తింపజేయుట ఆకరుమనియు, (అపాదకరముగ నున్నదనియు, భావ్యము తిక్కునవలకు అధికార్లు తమ యిచ్చమువచ్చివట్లు రయితులకడకుండి లాకుగని రర్వలకు గాని మిల్లుభూమిండులకుగాని ఒప్పగించుట చాల విమదకర మనియు మిగుల అత్యాచార మనియు, అచ్చట వైవా భావ్యము మొచ్చుగ నుండి అట్టిభావ్యం తీసికొనుట అనవర మగునడల ఆయావారికి మొదలకు తగు సావకాళ మిచ్చి, అటుల మొదల ఇత్యునారింపండి బలవంతముగా లాగుకొనుట యుక్తమనియు, నిట్టి పద్ధతులను జనకరలపి నచ్చివర్వకు ఆయాలోయ కాలలో ప్రకాశముగా రగువారిని విడిగి నేప్పురది అట్టి కమిటీల సమ్యక్వివారనే చర్య: జరపుట సముజన మనియు,

డెల్టాలో పండిన విద్యుముయొక్కభర రంగును విద్యుపుభరంకై మొచ్చుగ నుండరలె ననియు, తీర్మానించి యు ప్రస్తుతమున తక్కువభర ఏర్పడుట చాలా అత్యాచార మనియు, కాబట్టి మొచ్చుభరనే ఉంచవలెననియు, ప్రస్తుతమున కమా:డితు చేసిన భావ్యముల ఏర్పరే భర మొదలకు భర కంటే చాల తక్కువగ ఏర్పడుట ఆయుక్తమనియు, సామాన్యముగా బస్తాకు రెండు అణాలకంటే అధికలాభము కూడదనియు నీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

6. కృష్ణా నందలమునకు గూడ ప్రితిధులగు మానసి యులు కొండ వెంకటప్పయ్యకుంతుల, భూపతిరాజు వెంకట పతి రాజుగారు ప్రకటించుకొనిన వై తీర్మానముల తి: క్రింది దొరతనమువారికి యసాక్ష మూలమునకు, రామవార:ముల మూలమునకు నివేదించుటకు తీర్మానించి ఆయాతాలూకాలలోని ప్రముఖుల సారి వారికి ఇంకను ఇతరులకు కలుపుకొను అధికారముతో రామవారము సంఘముగా ఏర్పరచవలెనని.

ఏషియన్ కమర్షలు అస్యూరెన్సు కంపెనీ (లిమిటెడ్) బొంబాయి.
 (ఇండియా గవర్నమెంటువారివద్ద రూ 2,00,000 లు డిపాజిట్టు కట్టబడియున్నది.)
 సుక్రసిద్ధులగు నాంధ్రప్రముఖులు కలుపుకు దీనికి పోషకులుగా నున్నారు.
తక్షణం కావలెను
 ఆంధ్రమండలము లన్నిటిలోనూ, దత్తమండలములలో కూడ విజిల్లు కావలెను. విజిల్లు విజంధనులు, ఇతర
 విషయములకు చాలా సవధము గలవారు మాత్రమే దరఖాస్తులను ఈ క్రింది విలాసమునకు పంపవలెను.
 జె. కె. రాజారావు కంతులుగారు, కార్వడప్పి, మద్రాసు బ్రాంచి: 5, తంబు చెట్టి రోడ్, మద్రాసు.
 J. K. Rajah Row Pantulu garu, Secretary, Madras.
 No. 5, Thambu Chetty Street, Madras.
భాగ్యవంతు లేవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)
 ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.
వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి
 జీనామృతము | అమృతామలక త్రైలము | జంబీర సాయము | మంచానన లేపము
 6 ఔన్సులు 8-4-0 | 6 ఔన్సులు గల సీసా 1-0-0 | ఉష్ణముల పోగొట్టును | శామక సణుచును
 8 ఔన్సులు 1-12-0 | 8 ఔన్సులు గల సీసా 0-8-0 | సీసా ద్వి. 0-10-0 | దబ్బి ద్వి. 0-10-0
ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.
 వ్యాకింగు - పోస్ట్ జెఖర్నులు ప్రత్యేకము. శ్యాంబలాగు ప్రతులు ఉచితము.
 అంతి విలాసము: } మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము, మద్రాసు.
 కండిట్, మద్రాసు. } 55, ఆచార్యుల వీధి, మద్రాసు.

మాతృభాషలు

రాజకీయవ్యవహారములు.

లోకమునం దెచటను లేని విచిత్రకర్మిత్తులు మన మాతృదేశమునందు గలవు. ప్రజలకు దెలియని కరభాషయందు విద్యగలవలయున్నది. ప్రజలకు దెలియని కరభాషయందు రాజకీయ వ్యవహారములు జరుకబడుచున్నవి. ప్రజ లేదెన్ని యజ్ఞనైనను తమ తెలియని ఆంగ్లభాషలో నితరుల సహాయమున నవంత్రప్రకరముగ వ్రాసికొనుట యవసరంబగుచున్నది. ప్రజల కీ విషయము నందు గలుగుచున్న శ్రమ వ్యయప్రయాసములు వారికి దెలిసియున్నవి. అధికారులు ప్రజలతో ముసలై సకలశ్రయత్నములను జేయుచున్నామని యును వారి సంతోషము లేనపుడు ప్రజలు కష్టముల పాలగుచు రవియును నిరంతరము ప్రకటించుచుండురు. బ్రాహ్మణేశ్వర నామకులు ప్రజల సౌకర్యముకై సంస్కరణములను ప్రతిపాదించుచున్నటులు ప్రకటింపబడుచుండురు. అధికారులు గాని నాయకులుగాని ప్రజలకు తాము రక్షకులుగ నుండవలయునని తలచుచున్నారని గాని ప్రజలకు ప్రజలే రక్షకులుగ నుండి వృద్ధిని గొందవలయునని యొచుటలేదు. మీ మిమ్మలి అధికారులు నాయకులు ప్రజాస్వామ్యవ్యవస్థను స్థాపించుచున్నారని. ఆంగ్లభాషాపరిచయము గల వారు 100 కి 1 రును సాంగ్లభాషయందు పాండిత్యము గలవారు 10000 కి 1 రు నున్నపుడు ప్రజాస్వామ్యవ్యవస్థ మెందు సాధ్యము ఆంగ్లభాషాభిమానులు తలపోయకుండుట సంతాపకరము. ఒక వేళను నిండు 100 ఏడగు ఆంగ్లభాష సామాన్య భాషగ నుండిన మాతృభాషలను విస్మరించి కరభాషను న్యాయహరికభాషనుగ జేయుట ప్రజా ప్రబోధమునకు లాభకరమా యను ప్రశ్నగలుగుచున్నది. కరభాష ప్రజల ప్రబోధమునకు ప్రత్యేక జ్ఞానమునకు సాధనము గాబాలదని గతించిన 50 ఏడ్యయందును జరిగిన విద్యాప్రవృత్తి విశేషము చేయుచున్నది. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమును బరిశీలించుట కేర్పిన పంచాయతీ సభవారి నివేదికము విశేషముచేయుచున్నది. ఆంగ్ల భాషా వ్యామోహము భారతీయుల వికాసమునకు ప్రతిబంధముగ నుండినది పంచాయతీ సంఘము వారు నిర్ణయించిరి. ప్రజలు విద్యాప్రవృత్తియందును రాజకీయ స్యవహారములందును మాతృభాషను నుపయోగించ గలిగినపుడే వారికి తరజోపాయము గలుగ గలదు. కొట్లమండి భాషలను వందలమంది నేర్చుకొనుట యుచితము వందలమంది భాషను కొట్లమండి నేర్చుకొనుట యుచితము బుద్ధియుంతులు యోచించి నిర్ణయించుట యుచితము. ఈ సమస్యమీదనే ప్రజాపరిపాలనవ్యాపన మాధారపడియున్నది. ప్రజలకై పాలకులు ప్రజాప్రమేయము లేకున కరభాషయందు వ్యవహారములను నడుపునంతవరకును ప్రజాబలము వృద్ధిని బొందనేరదు. నిన్నను శాసనసభయందు దేశభాషల వాడుక విషయమై జరి

గిన చర్చ ఈ విషయమును స్ఫుటము చేయుచున్నది.

గత సంవత్సరమునందు గా నరసింహయ్యగారు శాసనసభయందు ద్రవిడభాషయందు మాటలాడుట కుపక్రమించి నపుడు శ్రీమంట్లండు ప్రభువుగారు నిరోధించిరి. మండలియవసరము లేకుండుటకై “శాసనసభయందు ఇంగ్లీషుభాష నుపయోగించవలయును. గవర్నరుగారిసమ్మతిని బొందిన గాని మాతృభాషను నుపయోగించ జనదు.” అను తీర్మానమును ఎవ్వకేలు జవరలు గారు ప్రతిపాదించిరి ఆ తీర్మానమును నరసింహయ్యగారు వెంకటప్పయ్యగారు వెంకటకృతి రాజుగారు మొదలగు వారు ప్రతిఘటించిరి. కాని శాసనమున కనుకూలరు 37 మందియును ప్రతి కూలురు 8 మందియును తేలిరి. అనుకూలరుండు కొంద రాంగ్లభాష రానివారికి శాసనసభయందు స్థానము లేదని వాదించిరి. ఏమ ముఖ్యముగ ప్రజాసంతోష మంతయును తమ యధీనమునందు గలదని వాదించివారై యున్నారు. మాటలయందు ప్రజాసంతోషము ప్రజాస్వామ్యవ్యవస్థయందు వానికి సాధనభూతములైన మాతృభాషా నిరసనము ప్రజావాంఛితములకు ప్రతిఘటనము. ప్రజలకు దేశోపకారజీవి తమునందు ప్రవేశము లేనంతవరకు మన రాజకీయజీవనము బూటకము గాని సత్యము గాదు. ప్రజాతేమమునకై తాము సకలమును సమర్పించుచున్నామని ప్రకల్ప వాక్యములను బలికెడి వారందరును రాజకీయ రంగమునందు ప్రజాప్రవేశమున కవసరమైన రాజమార్గమును బంధించుట వలన గలుగనున్న యవకాశములను గ్రహించవలసి యుండురు. నిన్నను నామోదితమైన నిబంధన లేయె ఆంగ్లభాష. మందు శాసనసభా వ్యవహారము లుత్తరవరకును జరుగుచుండినవి. మాతృభాషల నెరుగని సభ్యులకు మాతృభాషయందు కన్యాసమును జేసిడివారుండరు. కాని, టి. ఆర్. రామచంద్ర అశ్వయగారు తెలిపినటులు, శ్రీనివాసయ్యంగారి తీర్మానము, సభ్యుల జన్మస్థానాంత్రమునకే భంగముకలిగించుచున్నది ఆంగ్లభాషాప్రావీణ్యము లేనివారివై ప్రజల విశ్వాసము గుడిరి అట్టి వారు శాసనసభ కంపబడినచో, మిగిలిన సభ్యులకున్న హక్కులన్నియు వారికుండి తీరవలయును మద్రాసు రాష్ట్రములో గాకున్నను, ఇతరరాష్ట్రములలోని సభ్యులు కొందరు దేశభాషలలో మాటలాడుచునే యున్నారు. మున్నూరు, ఆంగ్లభాషాప్రావీణ్యముగడించని సభ్యులు సభలలో ప్రవేశించి తీరుదురు. వెంకటప్పయ్య కంతులుగారు నుడివి నలుల, ఆంధ్రదేశపు రాజకీయసభలలో ఆంగ్లభాషాపరిచయము లేనివారి లనేకులు, రాజకీయ సమస్యలను చక్కగ జెప్పించుచున్నారనుట, అనుభవైక్యవేద్యమే. ఇట్టివారికెన్నటికిని శాసనసభలో ప్రవేశము లేకుండుట, స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి భంగకరము. ఇట్టి కలిసితులందు మాతృభాషల కనవసరముగ ప్రతిబంధకములను గల్పించుట యనుచితమని గ్రహించుట వివేకము.

బ్రాహ్మణాధిక్యము

సర్ జె. డి. యెగారు జులైమాసపు “నెక్ ట్టు సెంచురీ లండు ఆఫ్టు” పత్రికలో బ్రాహ్మణాధిక్యము గూర్చి నిటుల వ్రాయుచున్నారు.

“బ్రాహ్మణేశ్వర హిందువులకును, కమ్మ బాతులకును ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము లేనిది, ఏ శాఖను ప్రజాపాలనము జేయుటకు ఏర్పాడదని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు కట్టుబట్టిరి. మద్రాసులో 25 సంవత్సరములు పనిచేసిన నేను, బ్రాహ్మణప్రతిఘటనల నభిమానించుచున్న ఇండ్ బ్రిటిషుసంఘము వారికి విషయమై నభిప్రాయ మొనగ గలను. సింహ ప్రభువుగారి య్యక్తితక్రింద లండను విశ్వవిద్యాలయములో జరిగిన సభయందు, నే నీ విషయమై యుపన్యసించగ, వారిందుల కంగీకారము తెలుపుటయే గాక ఉన్నత బాతులు తక్కువ బాతులను వీడించుట లేదని రుజువుచేసిరి. పురోహితుః వీరవము అగ్రరహితము. టైలరు అను పేరుగలవా రెట్టే దృష్టివారో, మేషను అను పేరు గల వారెంతటి వడగియో, బేరు అను వారెంతటి రొట్టెల జేయువారో, బ్రాహ్మణులకు అంతే పోరోహితుడు జన్మచేతనే గాక, బ్రాహ్మణులు బుద్ధిబలముచేత గూడ అధికులగుచున్నారు. వారు కొడిసంఖ్య గల బలవంతులని చెప్పిన జెప్పవచ్చును. కాని వారికి గల బలము ధనాధిక్యముచే చేకూరుటలేదు. మన దేశములో తమ ప్రాచీనవృత్తులకు కార్మికరులు స్వీకృతులు మొదలగు పేర్ల వా రేమాత్ర మవలంబించుచున్నారో, బ్రాహ్మణులును అంత మాత్రమే వలంబించుచున్నారని. హిందూదేశమును కలిపాలించిన మహమ్మదీయు, బ్రిటిషు కలిపాలకుల క్రింద, బ్రాహ్మణుల మిగుల ప్రాముఖ్యము గాంచి. ఇండ్ బ్రిటిషు సంఘము వారును విషవరీను, బ్రాహ్మణుల కెట్టిహక్కుల నొసగగూడదని గగ్గోలుబెట్టుచున్నారు. బ్రాహ్మణులు ముందుగ విద్యనేర్చి చాలాధిము బొంది యుండిన సామంతులు, దండింపబడవలెనని వీర యదేశము.... బ్రాహ్మణ ప్రాబల్యము నను, దక్షిణ హిందూస్థానమునందు మాత్రమే కొలదిగ గలదు. అక్కడ ప్రేరింపబడిన కృత్రిమాంధోళనము త్వరలో తగ్గక మానదు.”

ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము చేకూరనియెడల, అధికారముంతయు బ్రాహ్మణుల హస్తమునను పోవా కెట్టి యాధారము లేదని, మద్రాసు శాసనసభలో జరిగిన ఎన్నికలు చెప్పకయే చెప్పుచున్నది ప్రజానియక్తులలోను, ప్రభుత్వ నియమితులలోను, విశేషసంఖ్యాకులు బ్రాహ్మణేశ్వరులే యగుటచే, ప్రస్తుత శాసనసభలో బ్రాహ్మణులత్వసంఖ్యాకులుగ నున్నారు. జస్టిసుచార్జి వారు గలిగించిన లేబోర్భీటి స్పెషియల్ యునదా, సర్ వారాయణచంద్రావారిర్కరు గారు టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా గుత్తికలో చక్కని వ్యాసమును, వ్రాసిరి. బ్రాహ్మణేశ్వర సాదరు లికముందయినను రాజ్యాంగసంస్కరణముల వలన తమ కెట్టికలకు బడి యుండదను భయమును పోనాడి, స్వపరిపాలనాభ్యుదయమునకై కట్టుదలతో కృషి సాంపుట భావ్యము. నియోజకవర్గ మింకను విస్తారమై, ప్రజాధికార మధికమైన కొలదియు, బ్రాహ్మణేశ్వరుల ప్రాబల్య మతిశయించు ననుటకు సాధ్యముండదు.

ప్రభుత్వశాఖలు

1918-19 సంవత్సరపు నివేదికల జూదిన, విషజ్వర వ్యాపకము విద్యార్థుల కమితంప్రము గలిగించెని స్పష్ట మగుచున్నది. ఈవత్సరము విషజ్వరము తిరిగి చెలరేగినది. కలకత్తా యూనివర్సిటీ కమీషనువారు ప్రతిపాదించినటుల, విద్యార్థుల శరీరారోగ్యమును కాపాడుటకు ప్రత్యేకప్రయత్నముల గావించుట యవసరమగుచున్నది. మద్రాసు

ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో, తంజావూరు మండలపు విద్యార్థుల ధృవసంఖ్యకులు గలరు. మలబారు, మద్రాసుజిల్లాలు సంఖ్యలవలన రెండవస్థాన మ్మాక్రమించుచున్నవి. కరీక్షలలో విజయము బట్టి జూదిన, ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల ప్రథమస్థాన మాక్ర మించుననుటకు నందియున్నది. అనంతపురపు కళాశాల ప్రారంభదశయం దున్నను, అధ్యక్షులు లగు రంగనాథమూరి యాజమాన్యమున, అభివృద్ధిని కనుపఱచుచున్నది ఇట్లర్థియేయు వరీ యోధలితములు సత్ప్రతికరముగ నున్నవి. విద్యార్థులు, వ్యాయామములలో నుత్సాహముతో పాల్గొనుచుండుట గమనింపదగియున్నది కళాశాల మొదటి క్రేకుకింద మార్చబడినది. భవనము కళా శాలావసరములకు చాలదని, అధ్యక్షులు తెలుపు చున్నారు. ప్రభుత్వమువారు భవనమును విస్తరింపజేయుటకు తగినధనము నొసగ వాగ్దానము చేసిరి.

ప్రాచ్యలిఖితపుస్తకభాండాగారము

ఈ భాండాగారపు మూడువత్సరముల నవే దిక మిపుడు ప్రయోగపడినది. ఈ భాండాగార మును భాషాభిమానులు విశేషముగ నుపయోగించుచున్నటుల వెల్లడియగుచున్నది. కృష్ణా, కళ్యాణకట్టము, గంజాముజిల్లాలకు కొందరును, మలబారు కొచ్చిను జిల్లాలకు మరికొందరును గ్రంథసంపాదనకై కంకుబడిరి. వీరు 298 గ్రామ మల తిగి 3806 వ్రాతప్రతులను భాండాగార మునకు సంపాదించిరి. తంజావూరు భాండాగారపు గ్రంథములు కరిగిలింపబడెను. భాండాగారములోని వ్రాతగ్రంథుల సంస్కృతములో 21 పుటలను, అరవమున 921 పుటలను తెలుగులో 842 పుటలను తిగి వ్రాసిరి. తెలుగు ప్రతుల సంఖ్యయు, మళియాలపు ప్రతులసంఖ్యయు వృద్ధి యయ్యెను. క్రొత్తగ సంపాదించిన పుస్తకములలో సంస్కృతపు పుస్తకములు సగమువరకుండెను. ఈ భాండాగారమున, ఎల్లక్రిక్కు దీపములను వీవనము నేర్పరుపవలెనని, సూచించబడెను. కాని ప్రస్తుత మీ సూచన సంగీకరింప వీలులేదని, విద్యాశాఖాధ్యక్షులు తెలుపుచున్నారు. కాని తగిన గాలి వెలుతురు లేకుండుటచే, వ్రాత ప్రతులను లిఖించువా రధిక శ్రమకు లోనగుదురని, వీరు గ్రహించకుండుట శోచనీయును.

ప్రజాస్వామ్యము

యూరపుఖండమునం దిపుడు ప్రబలియున్న ప్రజాస్వామ్యము గూర్చి, టైముపత్రికయొక్క సాహిత్యానుబంధమున యిటుల వ్రాయబడి యున్నది.

“మనమెటులెటులో రాజకీయ ప్రజాస్వామ్యమును సంపాదించగలిగితిమి. కాని, ఆర్థికప్రజాస్వామ్యమును సంపాదించుటకు మన మింకను ప్రయత్నింపలేదు. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము మనకులేదు గనుక నేనిజముగు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము గూడమనకు చేకూరుటలేదు. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమునకుగూడ రాజకీయస్వాతంత్ర్యముమాదిరి యావ మునగుటకు మనము ప్రయత్నించుచున్నాము. తుద కీప్రయత్నములు వ్యర్థముగాక మానపు పాక్షికామికవిషయములలో నిజముగ ప్రజాస్వామ్య మెద్దియో కనుగొని, దానిపై రాజకీయభివృద్ధి నాధారపరచుట శ్రేయస్కరము. ఆర్థికప్రజాస్వామ్యము రాజకీయ ప్రజాస్వామ్యమునకు మార్గము జూపును. నిధలము గాంచిన రాజకీయ ప్రజాస్వామ్యవర్ధతుల ననుసరించి, ఆర్థికప్రజాస్వామ్యము నిర్మించుట యనుచిరము.”

స్థానికాది వార్తలు

కట్టప్రదానసభ:— ఈ సంవత్సరము కట్టప్రదాన సభనుండి రుణము ఇ. ఎం. మెప్పయిలుగా రుపస్థాపించెద రు తెలియుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికాకు:— ఈ నెల 15-న తేదీనిగా 16-న తేదీని పాములము 6 గంటలకు చెన్నపురి జంతు పాస్టాఫీసులో దక్షిణాఫ్రికాకు పట్టివేయబడును.

కార్పొరేషనుసభ:— ఈ నెల 19-న తేదీ మంగళవారము వాయుంకాలము ౧౦ 5-15 లకు రివల సభసమన కార్పొరేషనుసభ జరుగును.

గవాయి ప్యాకీ సాహేబు:— వీరు తేదీరాత్రి 9-30 గంటలకు విక్టోరియా హాలులో సంగీత కృత్యము గావించురు.

సీమటపా:— చెన్నపురిలో అన్ని పాస్టాఫీసులలో ను సీమటపా ఈనెల 16 తేదీ కనివారమునాడు, పట్టివేయబడునని 14 న తేదీ గురువారము నాడు పట్టివేయబడును.

పాక్షికామికమంత్రి:— రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకసభయందు పాక్షిక మంత్రిగా బిటిషు కార్మికవర్గము లోని వారి నొకరిని మాంటానాగాన నియమించి దలచిరిని తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి గవర్నరుగారి చక్రవర్తులు:— కృష్ణవల్లభా ఎల్. రామ్మొంగు, రిజిలరు యాదాబాద్ గార్డెస్ చెన్నపురి గవర్నరుగారి చక్రవర్తులగా నియమించిరి.

సామ్రాజ్య శాసనసభ:— యూనరమున పాక్షికామికసభ సభ్యులందు నెల ప్రారంభమున జరుగును. చెన్నపురి జంతుపాక్షిక మంత్రిగా మా. ఎన్. ఇ. యాక్టోరి కార్మికుల సహాయమున వైద్యులు తీర్మానించిరి.

పాంచాల సహాయనిధి:— తిత్తూరుజిల్లాకారా యజమాన గ్రామములోని యొక ఆంధ్రుడు మహాత్మా గాంధీ గారికి, కంబాలు సహాయనిధిగాను యిరు రూపాయలు మని యార్జన చేసెను.

రావుసాహేబు సం బెరుమాళ్లు కేష్టి:— వీరు చెన్నపురి కాననర్యాజ్యధ్యక్షులగ నియమించబడి నందునకు, రావుసాహేబుగారికి అభినందనముల నొసగుటకు తిత్తూరు జిల్లా కారామజమానలోని వైక్యము తీర్మానించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభాధివర్త్యము:— వెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభాధివర్త్యమునకు ఆయంచెల్ల నుల్లూపైరాపు వంతులు గారిని తేర్మానించి, సహాయ కార్యదర్శి మాకు నేను కంటివార్త సం చేసెను.

నీతారామ కలకము:— అగస్త్యరహస్టు విశ్వలి నెలాఖరులోగా కంపుకొను గ్రంథాలయములకు, ఇతర మహాజనులకు గుంటూరుజిల్లా దక్షిణంల పోస్టు, ఈమనిలో నుండు తింతవల్లి రామకృష్ణకాశ్రమిగారి నీతారామ కలకము నిచ్చెదరట.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ:— గాడిచర్ల వారిసర్వోత్తమ రావుగారి ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనట యుక్తమనియి తిప్పవారను కారణమున వీరి గౌరవమున నెలిపీకేసు గూడదనియు గుండు చంద్రమూర్తి గారు వ్రాయుచున్నారు.

భాండాగారమునకు సహాయము:— తిత్తూరు శ్రీరామచంద్ర పుస్తక భాండాగారమునకు తిత్తూరు కాక రిస్తులును భాండాగార సంఘసభ్యులును ఆయన పి. యం. శేషయ్య శ్రేష్ఠిగారు కరుణామాదని విజాపానయమున

ఈ భాండాగారమునకు రెండురూపాయలు విరాళము నొసంగి వజీరు టిక్తూరుకు చేసిన సంతకము గాగ్రుతుండతి ఆస్థానములు ఈ కాణా పూర్ణిమరోజున గడత భాండాగారమునకు రు 1-1-0౦౦ సమర్పించిరి.

శాసనసభ:— ఈనెల 12-8-19 తేదీ చెన్నకట్టజము లో జరిగబడిన కాననర్యాజ్యసభకు ఆంధ్రయందముల కరణముల సంఘకార్యదర్శి అయ్యగారి తింతిరాజుగారు సభకు నెడలిరి. నూరిముగా ఏప్పడిన కా. నిం మెంబర్లను కూడ దర్శించి గ్రామోద్యోగియల వారసత్వపు గద్దెవిల్లుకుగురించిన కష్టములను వారిలో విన్నవించిరి. ఈ విల్లుకుగురించి జరుగబడుచర్చ రాగల సభకును వెలసరకు అత్యుల అయిదని యొకరి వ్రాయుచున్నారు.

వంచమపాత శాలలు:— తిత్తూరు జిల్లా మదన కల్లెకాలూరా పెద్దతిప్పముద్రము గాగ్రుతులలో 1917 సం దిసంబరు నెల 6 తేదీలో ఒక వంచమ ఎరెజెంటరీ పాతశాల, నీతారామయ్యగారి ఏప్పములది విద్యాసంబంధములు లేమిదీ దీని పోషిక సహాయమే విద్యార్థికాలకులే పాతశాల యంగీకరింపబడి నేటివరకు జరుగుచున్నది. సాధారణముగా నీపురవాసులెల్లను వీరి ఆహ్వానముగా నుండు పేగాక కొందరు విప్పు కారులగకూడ నుండుట తటస్థించి యున్నది. ఈవిధిలో 16 మంది విద్యార్థులున్నారు. విప్పుములు లేకున్న 50 మంది విద్యార్థులు లేరనున్నారు.

అయోధ్య బేంగాలిమీద కేసు:— కమాన్సు దు నడకు అను మహమ్మదీయ యావకుడు రూపసి. అతడు యుద్ధారంభమున జుమ్మిలో నిష్పంధింపబడి ఎటులో కొంతకాలము గడిచి కలకత్తాలో మెజిస్ట్రేటుజనందు కార్యకరణము చేరవగు నొక మంచిగృహము నివసించుచున్నాడు. అయోధ్య కమాన్సు కుటుంబములోని దిల్లూర్నాచే గంగారుగూడ వారని గృహమునకు సమీకముననే నివసించుచుండిరి. అతడొక మెకుమార్తెను పెండ్లిచేసుకొనెను ఏకవ్యుల నొకడు మయ్యకాదనియు కపాలిఅనియు నామకు తెలిసి ఆమె అత్యుత జిల్లా జడ్జిగృహులో కేసు చేయదలచెను. ఈలోగా ఆమె కొంత కాలము వారిచేసి ఆతడొక మెకుమార్తెను కేసు చేసెను. తగిన పాక్షియములేని కారణమున ఆకేసు కొట్టివేయబడెను.

శ్రీలక్ష్మి చెన్నకేశవ విలాస గ్రంథాలయము:— కల్నాడు తాలూకా కారెపూడి గాగ్రుతు శ్రీలక్ష్మి చెన్నకేశవ విలాస గ్రంథాలయ" కృతీయ వార్షిక సభ యా నెల 6-న తేదీని జరిగినది ఉదయమున కారెపూడి ములం బాదుడు గాగ్రమోక్షము జతపునంద పురజముల కొందరు కర్కరాదీముల మాకొంపగి అప్రయోజనము కనుక గల భక్తిరావమును కల్పించిరి. ముఖ్య వ్యాసము సభకు అస్తవధాని తింతవల్లి కర్కరాములగారు సభాధివర్త్యము చేసిరి. దైవసౌభ్యము జరిగిన వీరకు కార్యదర్శి గారు కార్యనిర్వహణ చేసిరి. వీరకుల కక్కిలేనీ కారాముల గారు. కల్నాటి నిరసనభావములను గురించి ఉత్సాహ సించిరి. మలే కొందరు భాషాభివృద్ధి గ్రంథాలయస్థ మాకులను గురించి, మాటలాడిరి. అంతరించ ఆగ్రాసభాధికారిగారి హితవాక్యములలో సభముగిసిరి.

మేదిసిపురములో వరదలు.

కలకత్తా, ఆగష్టు 12:— మేదిసి పురములో విశేషముగ వరదవర్షిల్లు కలకత్తాకు వర్తమానము చేచ్చెను. కొంత నదికి పోసిగట్టుకు గండికడెను. మన్నురా వట్టజము నొద్దను గట్టు తెగెను. గరకుకరమునకుండి తొడ వచ్చుచుండెను. చచ్చుకట్టుకుండిన గ్రామము లొకను నీటిలోయన్నది. వరద వచ్చినసంగతి తెలియగనే జిల్లా మేష్ట్రీలు గట్టుకొట్టుకొని పోవుచు భయపడిన ప్రాంతమునకు వెళ్లెను. కొంతవిజయ ఎగ్గి వ్యతిపు ఇంజనీరవారి తోచేవారి యాక్రమింకను ఆగ్రహణే యున్నారు. వారెన్నయో కట్టుకట్టుములను చేయచున్నారు. గ్రామములు గట్టు తెగగొట్టి నీటివరకును వెల్లువంద పోలియునాకు కాపు కాముచున్నారు. ఓకావీగట్టువకు చాలచోట్ల వర్షము కలిగిజిల్లు తెలియుచున్నది. రామల్ పూయోద్ద రేడు గండ్లు పడినవి. ఒకటి 50 అడుగుల పొడుగును రెండది వారిరెట్టింపు పొడుగునందును. చాలచోట్ల గట్టులోనండి నీరు ఊరి అక రిలకు పొడుగున్నది. రా. డి. గం. పా. శో. డ్డు. కు గం. డి. పడెను. నేలైందికి వందవర్షి వారి మూలమున నగ్గడ గండి పడెను. ప్రాటల్ గజుకీవిజయలోని యుకీమెవాకే గట్టు తెగిపోవునని భయపడుచున్నారు. కాని యీ వర్తమానమునకే సరికి ఏగ్గడను గండిపడినట్లు తెలియకు గు రెడుదినములలో చాలవరకు వరదవర్షిపోయెను. నేటి ఉదయమునండి కొంతవిలా నీరు వెళుచున్నది గౌరాలి చాలగర్జనుకురి నెను. జిల్లా మేష్ట్రీలు నేటి మదయమున తిరిగి కన్నురాకు వెళ్లిరి.

ప్రత్యేకం అని పేర్కొనబడినది. జి. కాంచనమ్మగారు
1985-వ సంవత్సరపు చట్టములను ప్రచురించుటపై
సంబంధించిన ఆధికారము లేదు. అట్టి ఆధికారమును బడ
గొని కీ చట్టమును ప్రచురించుటపైనే ఈ చట్టము ప్రకటించబడి

మొదలు నెలలైనది పరమము నెలలనుగూడ నుపపాదించలేదు. కాన దీని నామోదించినదని ఉపపాదనము నడిచిరి. అద్యక్షులు జనరలు గారు దానిననుమతించిరి. చట్టము మోదింపబడెను.

మదరాసు సివిల్ కోర్టుల చట్టము.

1878 సం॥ మదరాసు సివిల్ కోర్టుల చట్టమును సవరణ చేయుటకు మా॥ ఎల్. డేవిడునుగా రొక చట్టమును తీసిపొందిరి.

1918 సం॥ ఫిబ్రవరి నెలలో జరిగిన సభయందు మా॥ రంగాచార్యులు ఈ చట్టమునందలి 28 వ శ్లోకమును సవరణ ఉపపాదించిరి. సివిల్ కోర్టులలో ఉద్యోగము లిచ్చుటకును పీసీసీయటకును ఆయా కోర్టుల జడ్జీలకే అధికార మియ్యబడవలెనని. ఆ విషయ మాలోచనలో నున్నదని మా॥ గిల మొలుగారు నడిచిరి. ఆ వాదనములు చెల్లించుట కిప్పుడే చట్టమును తీసిపొందించినది డేవిడునుగారు నడిచిరి.

మా॥ అద్యక్షులు జనరలుగా రనుమతించిరి. చట్టము ఆమోదించబడెను.

అడవుల చట్టము.

ఈ చట్టమునుగూడ డేవిడునుగారే ఉపపాదించిరి. రివియూ కోర్టులకును చీఫ్ కమిషనరుగా కాన్సులుగాను మింపబడుటలను చీఫ్ కమిషనరుకు సభికారము నిచ్చుట కీ చట్ట ముపపాదించబడె నని ఉపపాదనము నడిచిరి. దీనిని గూడ మా॥ అద్యక్షులు జనరలుగా రే అనుమతించిరి. చట్ట ము మోదింపబడెను. అంతటితో సభముగ నెను.

ఆర్థిక సంఘము.

మా॥ టాడునాంటుగారి ఆధ్యక్షత క్రింది ఆసభికార సభ్యుల సమావేశము జరిగినది. ఆర్థిక సంఘసభ్యుల నియోజనము జరిగినది. నియోజకుల పేర్లు ముందు తెలుపబడును.

చెన్నపురి రైతువారి భూస్వాముల సంఘము.

ప్రథమవార్షిక సభ.

ఈ సంఘముయొక్క ప్రథమ వార్షిక సభ తమిళనాడు కలెక్టరేట్లోని భవనమున నిన్న సాయంత్రము జరిగినది. ఈ సంఘమునకు ఉపాధ్యక్షులుగు రావు బహదరు టి. రంగాచారిగారి ఆధ్యక్షత నహించిరి. మా॥ రాధాబహదరు బయ్యారెడ్డిగారు, మా॥ కె. వి. ఎస్. వరసినారాజుగారు మా॥ మాధవరాజుగారు, లాడు గోవిందరావుగారు టి. కె. వెకటరామయ్యగారు టి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారు, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలయ్యారుగాను మాన్యురు సభ్యులు సభనలంకరించిరి.

1918-19 సంవత్సరముల వివేదిక చదువబడినది. సంఘముయొక్క నిబంధనలను కొన్ని సవరణలు చేయబడెను. పిమ్మట నియోజనము జరిగినది. కె. చిదంబరస్వామిమొదలయ్యారుగాను అధ్యక్షుడుగను, టి. రంగాచారి, వి. టి సోమసుందరమొదలయ్యారు, వి. వేంకటకవిరాజు, వెకటరంగరెడ్డి, హాజీ అబ్దులు హాజీ కాసీమసాహెబుగార్లు, ఉపాధ్యక్షులు టి. వి. సుందరరెడ్డిగారు, కాన్వెన్షన్. టి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారు కొకాభ్యుక్తుడు.

చెన్నపురి రాజధానిలో భూమిశక్తుల నిర్ణయించు విధానమును, సంకల్పమును కుప్రొత్తాంగ ప్రజలకు లాభము కలుగునట్లు సవరింపవలసియున్నది. ఇందులకు సహధిచిగుటిలమొంటు, రీ నెటిలమొంటులకు కాసనాధికారమును బడయవలెనను తీర్మానమును గోపాలస్వామి మొదలయ్యారుగాను తీసిపొందిరి. గోవిందరావుగారును సంతకించిరి.

అయోమార్గముల గమనింపవలసియున్నది ప్రజాతత్వము చేయుటకు ప్రభుత్వమునా రాజ్యాధిపతియగుటకు నిపు డీ తీర్మానమును చేయవలెనని టి. పి. వైద్యరావుగారు నడిచిరి.

ఈ తీర్మానములను భూమి శక్తుల నిర్ణయింపవలసిందని కోరుటలేదు. ఇతరము దీనివలన ప్రజల అభివృద్ధియగుటకు సహజమైనది. ఈ విషయములను పీఠర సభకును ప్రజలకు సంప్రదించి సంతకంపము నుపయోగము చేయుచున్నాము. ఇతరము లందు రెవరైనను ఇంగ్లీషు రెవరైనను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల వాస్తవము చేయవలసిగా ప్రస్తుతముగ రీతిగ ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభయొక్క అధికార

వృత్తాంతములు

చాన్సిలరు హాయికల గారు మరణించిరి.

కరాను మైమానికుడు, మారిను వాల్పూరుగా 25,250 అడుగుల ఎత్తున కెగిరి. వ్యవసాయం దింతర కార్యక నింత మిదికి జోలేడు.

దైవారాధన:—యంత్రము ముగిసి 400 జరిగినందున లక్ష్మీలోని క్రైస్తవ శివలింగములందు 12-వ తేదీన దైవారాధన జరిగెను.

ఈ నెల 7-వ తారీఖు గాత్రీ కోడూరునందలి ముక్త సిద్ధ వ్యాపారములు, సత్కార్యచరణాభిమానులు నగు శ్రీ భద్ర వారాయణశెట్టిగారు మరణపడించిరి.

అక్ససుక రాజుబాబు:—11-వ తేదీన అక్ససుక రాజుబాబు డ్రాక్కు పట్టణమునకు ప్రత్యేక రైలులో వెళ్లిరి. వారిలో కన్నంగువోలు గారు డ్రాక్కురకును వెళ్లిరి.

పూనా పైరమంకళాగారి విద్యార్థుల రివిజన్ వర్క్ కు కృతజ్ఞతలును 40 బ్యాచ్ లాకును గాల్తు చెప్పిరి. హిందూ జేతరుడు మంచి తెలివితేటలు గలవారు పోలియందుకు వర్తకమునకు ప్రవేశించుటకు హిందూ జేతరీ పోలియందుకు గలదుకే ఆవరణగా వెట్టిరి. వెట్టి వెట్టి వ్యాపారముల వలక కార్యములేదు. హిందూ జేతరుడు ఉత్పాదక జేతరులలో గొప్ప దిగమునకు వచ్చుచేయుటకు వారు ప్రయత్నింపవలయును. మిజేతరులకు దిగ్యములను, పంటల వేరినములకు ఇచ్చు పరిశ్రమలను కలెలకు పాపించుట మి: "మిజేతర పోలియి కాల్పియి మి: మంకలకు" ఇదియే నేడు పైరమంకళాగారికి వచ్చు నుండేము.

ఇటీవల బాన్స్ వీర పాంగుపాత్రులకు చీర్రాము జిల్లాలోని ముగ్గురు తానా కిరి గ్రామముల వివేదిక చాల వచ్చును కలిగినది. 151 ఇనుమునుగొనిపోయినది గ్రామము-నిగ్రాహులై. నిజములకు పాత్రానుగొనుట కనేక మంది ముగ్గురు రైలునుగొనిపోయిరి. రాంపూరు వాల్పు కిరిజులు అసీరింగు, జిల్లా మేజిస్ట్రేటు దత్తుగారు కిరిని నివారణగా కలుగుచు చేయుచున్నాడు. అనేకమంది ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు, తిరుయన్తూరు వారి కిరిని పంపింపి పోయియున్నది. మరల బాన్సావారిక సంఘము టియేర్లెం. మరల కనుక తేడుగు పున్నది. ప్రభుత్వమునా అయిగురు ముగ్గురుల విచ్చిరి.

కుంజాబు ప్రభుత్వ ప్రజలు:—ఇటీవలి అల్లరుల నరయ నిజమింపబడిన పైకి విచారణసంఘము 114 కేసులను విచారింపిరి. వారి విచారింపిన ఉద్యమములకు 852, వారిలో 681 రు కిరిపంపిరి. 271 రు నిమిషపిరి. కిరింపబడిన వారిలో 851 గురు రాజువై ముగ్గురుగొని సమకట్టిన నేయినను కేసుపంపిరి. సాధారణ ప్రాంత రీతీయ గల కేసులను విచారింపవలయు. వీటికి ద్వితీయతావారి కిరియగు పోలికల గారి విచారింపవలయు గారి కిరియ కిరి విచారింప. కిరియల విషయము దొరికినవారికి విషయ నామధాతిలో పోలికలలో అంగుల పుడేము విషయ అంగులలోని గాత్రీ నెగిరినది. కమిషనరారి కిరియ విచారింప. తెప్పి నెయి గర్భులుగా రు మును న్నాడు. చాల కిరియల కిరింపింప న్నాడు. కొన్ని ఇదికి తెలుపబడినది.

మును సాగించుటకు కాంక్షలు కానిరాదు. అది వ్యాపారము కాదని మా॥ కిరిగారు నడిచిరి.

లాంబు రెవిన్యూ విషయము ప్రభుత్వమునకు మంక పాడయిచ్చుది. హిందూ జేతర ప్రభుత్వమునా తీర్మానము ప్రజలకు సంకల్పి ప్రి కలిగించినది రంగాచార్యగారు నడిచిరి. ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

విదవ రావురాచేరు డాక్టరు యూ. రామాస్వామిగారు దక్షిణ కన్నడ జిల్లా నందలి ముంజిరి పద్ధతి గూర్చి యోగ్యతనును చదిరిరి.

వీరాంగము కేసులో తీర్పుచెప్పట:—వీరాంగము దొమ్మికేసులో కేసునుగారు 12 వ తేదీన తీర్పుచెప్పిరి. 9 మంది ముద్రాయలకు యోజ్యము ద్వితీయతరవాసము విధించిరి. వారికి ప్రత్యేకముగను. దొంగల ప్రియమైన కొన్ని సంవత్సరములకు 10 సంవత్సరములు మొదలుకొని కొన్ని నెలలకరకును కిరి చేసిరి. 28 మందిని విడుదలచేసిరి 1,5,6,11, 31,32,38 ముద్రాయలను ముగ్గురులకు వాస్తవము 11,31,32,37 ముద్రాయలను, అకిరి ఇంటిలో బందిపాటు చేసినందునకు కిరింపవలసి యుండెను. కాని 2,5,6,7,48,49,50,51 ముద్రాయలకు మరల విధించిన విధింపకరినంత సంకలములు వాస్తవముగా తీర్పులో తెలిపిరి.1 ముద్రాయకి మరల కిరి విధింపకరినంత సంకలములు వాస్తవముగా తీర్పులో 47 ముద్రాయ పిన్న నియమములు అకిరియంటి వాడు. అకిరిని తీసుకువచ్చి ప్రభుత్వమునా కిరి కమ్మివనముల కిరిగొన్నచేసిరి. కేసులో చాలవిషయ చేసినందున దైవారాధన ఇచ్చెట్టులు ప్రజలలో, కిరిబా నాలో జిమోడి గార్లకు వారు జ్ఞాపించిరి. వారు మొదట వీరాంగము కమ్మివనము పిరిగియు చాలకమ్మముగ నుండెను. ప్రతివారకు వారును ఉపేక్షను కనపించిరి. ముగ్గురు నెలలను విచారింపబడి యింపు కొందరు తీర్పుచెప్పిరి. ప్రభుత్వ కేసులో తాచేవారి గవర్నమెంటు ఉద్యోగులు రైలువేరినాండ్రను వారుమాదిరి. కాని వారు కనుక తెలిపినది పడించుటయో లేదా తెలియక పోవుటయో కిరిపించెను.

రైలుగట్టు కొట్టుకొని పోవుట:—జిల్లా ప్రభుత్వమునా కిరిల ఉత్పాదించుట రైలుగట్టు కొట్టుకొనిపోయెను. కాని విషయము తెలిపినది నది అలంకరించు 12 వ తేదీన వర్తమానము నచ్చెను. అది చాల వెళ్లగొండియని చెప్పి యున్నాడు. 1,12,118 మైళ్లకు ప్రభుత్వము కిరి మొల కొట్టుకొని పోయెను. దైవము గ్రహములకు వంకె నెలకు జేరిన అంత ప్రమాదము కలిగి యుండలేదు. నీటి ప్రవాహముయొక్క వేగ మతివానియొక్క నుండెను గండి కుచ్చ 100 మెరుగు 500 అడుగుల పొడుగువరకు న్నదిని గట్టుకుక్కలు కొనికొని కొట్టుకుపోయెను. అట్లు కొట్టుకొని స్థలములో 20 అడుగులయెత్తునాడ నుండెను. ముగ్గురు వారి యిప్పుడు చెడిపోయెను. పట్టాను ముగ్గురునది కంకెలవాటి క్రిందపడి పోయెను. తెల్లి గాపు స్థావరములు, కిరిగొట్టుకొనిపోయెను. ఆ ప్రాంతమునందు ముగ్గురు కిరిపి పట్టాను కేయలకును సాస్యముగాను. ఇప్పుడు కిరిని వచ్చును నంతకు పొడుచే యిటుకు కిరి వారములు పట్టకమ్మకు. ఇప్పుడు నున్న మురీక తిన్న కిరిజిరి, కూరీయ దొకి అత్తియొ అయిచ్చిరి జరిగినయెల పొడుచడలందు. గట్టుకొట్టుకొని పోవుటకును మరల విడిచిపోయెడి ప్రయాణము నెను. అది కిరి తేదీన తెల్లవాడు కట్టిరి. 45 నిమిషములకు తిన్న ప్రియకు చేరుకొనెను. ఆ యెడము 56 గంటలకు ప్రియ కొట్టుకు గండిపడినది. చచ్చుటకు నీరంతయు కిరిపోయెను. ఒక నదిలో మాతము నీరున్నది. కూలిరాంపె గండిపడినది ప్రతీక మునకవచ్చిరి. మొట్టవే ముగ్గురుగొనిరి. ముగ్గురు పట్టాను ప్రాంతమునందు 9 వ తేదీనాటి 34 దుమ్ముల వర్షముపడినది. ఒక వైపునండి ముగ్గురు వచ్చుటకు పోలేరు.

ప్రకటనము 1721

విశాఖ జిల్లాముజిల్లా, విజయనగరము సంస్థానమునకు సంబంధించిన సింహాచలము గుడిదగ్గర నున్న ట్రాక్కు చావడిదగ్గర 1328 వ ఫిబ్రవరి చాక్రత చేయబడిన శిరోజములు సింహాచలములో 17-10-19 తేదీన బహిరంగముగ ఏలం చేయబడును. రైలుస్టేషనుకు (బి. ఎఫ్. ఆర్) కొండకు రోడ్డుమార్గమునకు కి మైళ్లమార్గములో నున్నది. శిరోజములు ఈ దిగువ వ్రాసియుండు ప్రకారము కి దినుసులుగా వర్ణనచేసియున్నది.

ఒకలకు మొదలు 1½ అడుగు వరకు పొడవు గల వెంట్రుకలు 1056 పౌనులు.

8 అంగుళముల మొదలు 12 అంగుళముల వరకు పొడవుగల వెంట్రుకలు 803 పౌనులు.

8 అంగుళములకు లోకల పొడవుగల వెంట్రుకలు 5390 పౌనులు మొత్తము 6752 పౌనులు.

ఇతర వివరములు కోరువారు విశాఖ జిల్లా నామజిల్లా సింహాచలం గుడి అమీనుగారి పేర వ్రాసికొనవచ్చును.

(రైతు - వజ్రస్థి)

జా.యం.టు. క.మి.టి.వి.చారణ.

అనీటి నెంట్లు, గురేంద్రానాథ బెన్సే, సి. పి. రామస్వామి అచ్యుత గారలు వాడుంట్లు పార్లమెంట్లు కమిటీయేదుట బహుసభ్యతలో సాక్ష్యమిచ్చిరనియు సర్జిసనీ జేడిగారు శ్రీల ఎన్నుకల విషయమున నిచ్చిన సాక్ష్యము గూడ చాల బాగుగ నున్నదనియు, జిన్నా గారు వ్యాధిగ్రస్తులగు నాహ్లాదనీయు క్రిందటి ఆనీవారమునాడు బొంబాయి కార్యవహనకు తంపినచోడు.

వారిజీతముల అభివృద్ధి.

ఈరువార తెలిసిన సంగతులు.

హైద్రులాబదులవన్ను చట్టము
 లందన, అగస్త్య 11:— హైద్రులాబదుల పక్షు చట్ట
 మును- కావస్యపథలో రెండవసారి చదివె. దానికి 251
 మంది అనుకూలముగను 81 గురు (కలికూలముగ నుండిరి.

ఆ గాఖాను గారి యభిప్రాయము.

సమైక్యము.

అడను, ఆక్టోబరు 9 — యాల్కొమైను గి. పనివారు
2 లక్షలనుండి సమ్మెట్టిరి. వీరు నివరణరీట్లనే కట్టుదలగనుం
డునట్లున్నది. వారు కోరు కోరికలపై నిపుట దున్నాభ్యవని
గనిబొద్దు పోగ్రూధికారి కనివారల నానుతులతో చెప్పెను.
వా:కోరికల సంగీకరించునదల కేకయందలి గనిపనివారల:దలు
గూడ సమ్మెట్టిరను, వారికి:గూడ నిట్టి:కోరికల గొనగతులని
కచ్చును. ఇంక సమాధానార్థ మెట్టి యేర్పాటులును చేయ
బడలేదు. కట్టుదాగుల నిధి మరియొక కక్షనువరకు సుప్రావ
నని కలంతులదుచున్నది. ఇదివరకెప్పుడే 2,50,000 పాను లిం
దు నిమి ర్తము పెచ్చింతులదెను.

సేలబొడ్డు తర్రావూరి కార్యము, కార్మిక మంత్రియము, సామయ్యయ్యమైన గవియజమానులను, యయ్యమైన గవి తనివారలను, గవి తనివారిల సాంఘాతిక శబ్దాకార్యదర్శి యు గలసి యయ్యమైన తనివారి, శబ్దకట్టను మాన్పించు విమర్శన చేసిన ఆచారములు యీ సామయ్యయ్య కాలము. ఇంక యయ్యమైనందలి వారికానిమిగిలి మరొక దుర్భాగము చూపితి. కిల్లములు పిల్లలను మాడిపోవుచున్న పోట్లలో వారి కింత ఆహారము నొసగుటకు ఏర్పాటు లొనంపబడెను. కర్మాగారములు మూసివేయబడుచున్నవి.

యూనియనువారు కోరిన కోర్కెల నన్నిటి నివృత్తి
ట్రాలో తనివారు మరల పని వారంభింపకచ్చునని రాక్షెలకు
వారి యూనియను అధికారి మొదలగును. లండనులో అనేక
మంది యజమానులు పనివారి కోరికల నన్నిటి నీ య
నంగీకరించి తనివెలో, పుచ్చే కంప గోర గా
యూనియను నిబంధన లంకుల కంగీకరింపనందున ఇవ్వమున్న
వారు సహితము పనిలో దేరకాలక పోయిరి. ఇప్పుడే యధి
కారిమిచ్చుటలన అనేకమంది మరల పనిలో చేరగలరు. అందు
తలన స్థితి చాల బాగుపడగలను. యజమానులు కూర్చిక
మంట్రొంగుమునాదు గలనీ పనికాలమును గూర్చియు, వేత
నములను గూర్చియు చేసిన ఏర్పాటులకు తనివారు సమ్మతిం
చు నెడల రాత్రిపని పరిస్థితు లింకికంటె నయ్యుగా నుండున
ట్లు చేయుటకు రాను మరయుక సభ చేసెదనని యజమానులు
తనివారలు నొక ప్రకటన నంపిరి.

అందఱు, అగ్రస్తుతి: — పోలీసువారిసమ్మతి అంతముం
దొనియు, సాంకర్మ్యంపువెలుగులయొక్క మనుష్యునియు
పోలీసు కమిషనరుగారు తెలియబరచుకొను పోలీసు వారు
పూర్వపు సాంప్రదాయములు నిలబెట్టెనందుల కరమ పోలీసు
వానినందఱి నివసించెను.

అందఱు, ఆగష్టు 9:— వివరములు, బ్రాహ్మణునిచే.
రవి సమ్యక్ బట్టి అంతిమయ్యెను. సమాధానము తుదిరెను.

తిరిగి పనిలో చేరుట.

అందఁక, అగ్రస్తు ౪:— రాత్రి యొద్దలకు చేయువద్ద
 తిని రద్దు చేయుచు కార్మిక మంత్రి వార్తా మంబులో బిల్లు వ్రాసే
 కచ్చెట్టుకు రనినచ్చుకెట్టువలె యొద్దలకు చేయువాడు తిని
 పనిలో చేరుట కంగీకరించిరి. పనిచేయవలసిన కాలము, దీక్షముల
 గురించి మంచాయితీదాక్షులు చెప్పియు వారు విందురు. తని
 మానితనన వారందరిని తినిగి చేప్పుకొనే వరకుమీద దీసికొ
 వారంగీకరించిరి.

అర్హుని, అగ్రస్తు 9:—అంతిమార్థము సభవారు తమ
నివేదికలో మిగిలినవారినుండి కొల్పినవారికి సహాయము చేసిన
విధమునను దానిని అందించిరి. రుక్మిణి సామీకవారును బోర్డు
వ్యవహారమును తమ అనుమతిని తెలియబరచిరి. ఆవిరు
మును కలిగించి తమ విధివ్యవహారముల నాసభవారు విడుద
లారు. అందువలన సంగతిసంపూర్ణము నన్నిటి నరయుటకు
వారొక విచారణసంఘమును రుక్మిణివలయునని ఉద్దేశించి
యన్నారు.

లండను, ఆగస్టు 9:— 1919 వ సంవత్సరపు ఆర్థిక శాసన మండలి “ఇంపీరియల్ ప్రెజర్వేషన్” కట్టలిప్త) వార మేరే కన్స్ట్రక్షన్ లాభకరముగ నుండునదియు నిర్ణయించుచు వర్తక సంఘమువారు కొన్ని నిబంధనలను జేసిరి. ఏకన్స్ట్రక్షన్లను కేవల సామ్య్రీ జనకములగు భావింప బడవలయు నదియు అట్లు లాభములేయు కన్స్ట్రక్షన్ల విలువ కరిమిలిని నిర్ణయించుచును నూడ వారు నిబంధనలను జేసిరి. కన్స్ట్రక్షన్ల విలువలో అభయమును బాధకంఠైనను సామ్య్రీ కన్స్ట్రక్షన్ల కనువలను భౌతిక దిగాత్వము నాగన్స్ట్రక్షన్ల చిరీటిను సామ్య్రీ కన్స్ట్రక్షన్ల జేయుబడినవిగ కరిగింపుబడవని వారు నిర్ణయించిరి.

వర్తక సంఘమువారి ఆధికారములు.

బుడేను, ఆగస్టు 9:—పాచ్చు బాధితుల చట్టము 1919 లోని అంశము బన్నియ ప్రకటించబడినది. వర్తక సంఘమువారి కిది ఈక్రింది అధికారములనున్నవి. వారు భరతరథ విచారింపవచ్చును. పాచ్చుబాధితుల కీయబడినదను ఫిర్యాదులను విచారించి భరత నిర్ణయింపవచ్చును. అంతట పాచ్చుగా వర్తక జేరినామయ్య దీనికొనినవి కొనుబడివారినట్లు వారిరిప్పించినట్లుగలరు. లేకున్న వారు అయ్యకయ్యవారులను కీయింపవచ్చును. 200 సాకరముల జరిమానావరకును, కేసెలలకార్యావాశీకరంకును వారెంతకీయైన వదిలింపగలరు. ఒకకంపెనీని కీయింపవలసినప్పునప్పుడు డైరెక్టరులు కమిషన్లో నడుచు స్థాపించవలయును. అధికారావ్యక్తములగు వస్తువుల కాశాసనమునకు ర్తింపదుగావున ఇది స్థానికాధికారులు నియోగించు సంఘములకు లేదు అధికారముల నీయవచ్చును. ఏకైక దారులకు అమ్మబడినకొనుట కధికారముండును. కాసనముక్రింద కిరణిచ్చు వస్తువులలో వర్తకవ్యాపారము లొందుటకు బోర్డువారు స్థానికాధికారుల కధికారమియ్యవచ్చును. ఈసమాచారముంతయు రిపోర్టుగా నుంచబడవలయును. ఆహారకస్తువుల విషయములో బోర్డువారి అధికారములో ఆహారకవార్తముల అధికారి సమీకియగు వినియోగింపబడును. ఈ కాసనమును కేసులకు కమిషన్లో నుండును.

న్యూఢోర్లులో నుపన్యసించుట

లండను, ఆగష్టు 9:— శ్యాపార్టుస్ట్రానులో జనరలు
ట్రావెల్స్ మేం గా రుపన్యసిందిరి. వా రిండియన్ రైలివి: క్రి
నంత మంది ప్రైవటుండియన్ల నేను బాగ్దాదు శట్టణమును
శట్టణకొని రక్షింపగలిగి యుండును. కాని అప్పుడు 18000
మంది ప్రైవటులే గలరు. అందుకు 1,80,000 మంది ప్రైవటు లకు
సరము. చాలమందిప్రాజములను రక్షించిండునకు నేను
పారిశునగరములో నుండినప్పుడు నన్న కై మెనోగ్ గారభివం
దింది.

భారత సైనికులు;

జనరలు ఎల్లెబీగారి ప్రశంస.

లండను, ఆగస్టు 10:—జనరల్ 28 వ తేదీనాటి కాగితములో జనరలు ఎల్లెబీగారి టెర్మినల్ తాత్కాలిక సంధి జరిగిన పిమ్మట మొనరింపబడిన యుద్ధముల నియమ వివరించింది. ఇండియా ప్రెస్టులకు 40 గొప్ప భారతీయమును, స్థితిగతుల కనబరచుచు మారు స్వభావమును, స్థితిగతుల నానుట లలిత్యురలో గ్రహించుటను, ఉదాహరణ లోపరించిన పత్రికా వచనాది యేర్పాటుల నరకు విశేషముగ జరిగించెను. డెస్టి నెంటు జనరలు 30 ఎ. జె. మరే గొప్ప సైన్యము తన పరిజయములతోటిని మూలాభారముయ్యనని యేర్పాది కై సామర్థ్యముల నరకు కొనియాడెను. 30 ఛార్జెస్ ముగ్గోగారు హాయివిలువులేక నిరంతరము చేసిన సహాయముగ నూడ నరకు ప్రశంసించెను. భారత సైన్యముల పూర్వ సాంప్రదాయములను భాగ్య నిలబెట్టిన వనియు, ఆ వింతయు ఘోరయుద్ధములనొనరించి నిజము నొనగూర్చినయు, క్రతువుల తరిమి తరిమి ఓడించిన కాల్యర ఆయుధర ఆర్థిక కలాలములలో పెట్టుమంది భారతీయులే యనియు, పేజీల నిరూపణను దొరికించిన ఘోరకాగ్యములకు హిందూ జాతి మేలయు గర్వించవచ్చుననియు నరకు తెలియబడెను. స్వతంత్ర సాధనముల దయాపూర్వకముగా నిచ్చిన సైనికుల అమూల్య సహాయమును గూడ నరకు ప్రశంసించెను.

మునిగిపోయిన స్త్రీమరు

10 లక్షల వెలగల లోహము వెల్లుట.

లండను, ఆగస్టు 11:—వైట్టెన్బర్గ్ కంపెనీవారి స్త్రీమరు "లూరెంటు" ఐర్లండు ఉత్తర భాగమున గాఢ కొట్టికొని 1917 జనవరిలో నానిగిపోయెను. దానిలోని సామగ్రిని తీసి దానిని నీటిలో నుండి వెకిలించుట యల్పించుచున్నాను. ఆ స్త్రీమరులో బంగారో పెడియో ఉండెను ఆ ఐర్లండ్ నిష్పాదు 10 లక్షల వెలగల లోహము దొరకెను.

వేల్పు యువరాజు.

నెయింటు బాన్సు (న్యూఢౌండులాండు) నాక ఆయన్ యుద్ధభూమిదళము దా డైను, దారుణులను మృత్యులను డెల్లెనది సమీపమున లూగరు చేసిరి. ఆక్రమణ చేపటి యుద్ధములకును వేల్పు యువరాజుగా రుందురు.

జన్మదిన బిరుదములు.

లండను, ఆగస్టు 11:—జన్మదిన విశేషము కొన్ని ఇంగ్లండు ప్రజలకు వైసె. వై కాంటు ఇవాఫ్ గారికి ఎల్ విశదము; 30 ఇ. రుస్సెలు, కర్నూలుగార్ బాన్సునాన్ గారికిని బాన్సెలు బిరుదమును ఇరువదియేడవ 30 బిరుదమును వచ్చెను.

విమాన ప్రయాణము.

పార్థికు, ఆగస్టు 11:—ఎరిటరుగోలితు 8 వందల క్రయాణికులతో దాకర్నియాక కాసాబాంకా జట్టులకు నకు బయలుదేరెను. విమానము సహాయము దాకర్నియాక గలదు.

యువరాజుగారు టాప్సేయిలులో దిగుట.

నెంటు బాన్సు, ఆగస్టు 11:—యువరాజుగారు టాప్సేయిలు గ్రామమునకు వేసు సాయలిగారితోదిరి. చాలదూరము పికారుబోయిరి.

ప్రాసా

ప్రాసా గృహనిర్మాణము.

పార్థికు, ఆగస్టు 10:—హేవాను ఏకాగ్రీవా రిట్టు తెలియబరచుచున్నాను. గృహనిర్మాణ విషయస్థితి గడచుటకు ఎక్కువ వ్యయము కానిదియు, ఆర్థిక ప్రదములను అను ఇండ్లకు కట్టించుట కరకాణముల సేర్పరచుచు (సాచి క్రతుర్వీకులలో రిట్టును క్రతే పెట్టిరి. ఇందునిమిత్తము 50 కొట్ల ఫౌంటులను వెచ్చించుట కుద్దెంకబడెను.

యుద్ధవ్యవహారము

పార్థికు, ఆగస్టు 10:—ఆర్మీయా, లెఫ్టెయ్, హంగరీ కేటములలో సంధికార్యములు ముగియవరకును యుద్ధవ్యవహారము

సభనామ విక్రంతినిమిత్తము వెలుపుచున్నానను.

హంగరీ ప్రభుత్వము.

యుద్ధవ్యవహారము.

పార్థికు, ఆగస్టు 11:—హంగరీ కేటములలోని రాజకీయంతర్యములనుగురించి సంధివ్యవహారికి నిమిత్తము లేదు. దీనిని క్రతేమానుగోరలయును. స్థిరప్రభుత్వపాపితమును గురించియు యుద్ధవ్యవహారములందున్నాను. యుద్ధవ్యవహారములలో రాయబారులను జనపురుగు. హంగరీ సైనికుల నితరకృత్యముల క్రతే పెట్టి, ఆ యుద్ధ నిర్మాణమును తగ్గించు విషయమై యుద్ధవిరామములను సైనుకు పాటింతుటకు రుమీయా వైసెయును కాగరు సంతదించుకోనిన క్రకారము చేయుచును ఆర్మీయాగారు వచ్చిపెట్టెను.

ఆర్మీయా సైని విషయములు.

పార్థికు, ఆగస్టు 11:—ఆర్మీయాగారు కాపురలగ నుండి బిగిటిపు కలాలముల కేడు ఆగస్టు 15 వ తేదీని ఆపగి కేటమును విడుచుచున్నది. సంధివ్యవహారి కొరకైనై వారిది వరకు రేడు వెలుంచుచున్నది. ఆర్మీయా స్థితి చాలవిషయముగ నున్నట్లున్నది. మరొన్ని పత్రికలులందు దానికి విశేషముగ దౌధ్యత యుండుటకులక భామిక ఆర్మీయాగారు సహాయములకు బాలరని బిగిటిపు ప్రిఫర్మములకు తలంచుచున్నాను. ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రముల సంతక్షణభారమును వహించునని ఆర్మీయా యంతకు ఆశించుచున్నది.

అమెరికా

జనరలు వెర్మింగు

పరిచాలించు కొని ఇంటికి రమ్మకుట

పార్థికు, ఆగస్టు 9:—వెట నే అమెరికా కేటమునకు రమ్మని జనరలు వెర్మింగు గారికి కలుగువచ్చెనని ఇక్కడ అనుకొనుచున్నాను. అమెరికాలో పనివాండు కట్టుకట్టి పని మునివేయుటకులక వారికి అక్కడికి పిలిపించి రని కారణము చెప్పుదురు. ఇంతకుంటే మరే కారణమును కనిపించదు.

కోటికర్మరుని మరణము.

లీనా (మెసాసుసెట్సు) ఆగస్టు 11:—అండ్రాకార్ని జగారు స్వర్గస్థులైరి.

(వీరు అమెరికా కేటములు, కోటికర్మరులు. వీరు చాలసామ్యము ప్రజలకు దానముచేసిరి. గ్రంథాలయోద్యమమునకు వీరు చాల ధనసహాయమును చేసిరి)

న్యూయార్కు, ఆగస్టు 11:— 1918 జూలైమాసమునటి కార్ని జగారి విరాళములు 7 కొట్లపాకు వైసె.

ఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల సహకారము.

కొహానీసుబర్గు, ఆగస్టు 10:—భారతీయుల మహాసభపూర్తి యయ్యెను. భారతీయుల కష్టములను సూచియు, ఇచ్చింతులను సూచియు 21 తీర్మానములు చేయబడినవి. కలస పొత్తులయందును, కాపనములందును, నియోజకస్వ్యయలందును, రెయిల్వే నిబంధనలందును, వర్తకాధికారము లందును, విశ్వావిషయములందును తమ కొనసాగుచును రన్యాయముల నన్నిటిని దొలగింపవలయునని వాదకొరిరి. ఆసియాఖండములను బహిష్కర్తులగు మూలీలను ప్రకటనమును కర్మదేయములను ననియు వివిధ రాష్ట్రములందలి భారతీయుల లూక రాష్ట్రము నుండి ఇంకొక రాష్ట్రమున కేటండ్ చేయబడిన నియమములను తొలగింపవలయుననియు వారు కోరిరి.

రుస్సె

రుస్సె అహారనమస్య.

స్టానువోడు, ఆగస్టు 9:—వెటో గాడు రందివార్డు. ఆహారసామగ్రిలకు నిక సధికముగ కుంకింక గోతును చీపు: మిషనరీవారు క్షణసాయరారుల కోకవిజ్ఞాపనసంపిరి. క్రతలకటి చిచ్చుకే కృతించుచున్నాను. ధర లలి వివరముగ నున్నది. రొట్టె పాకు విలువ 120 రుయెలు చక్కెరలంపు 12 రుయెలు. వ్యాధులు వెలకేరు చున్నవి.

ఉత్తర రుస్సెలో యుద్ధము.

ఆర్మంగు, ఆగస్టు 9:—ఒనిగా తిరుగరాటు జరి

గిన నాటినుండియు విశేషముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. మధ్యమధ్య కొంచెము క్షణభిమాత్రముండుట గలదు. ఒక రుస్సె కలాలము బిటిపు కుపాకి దళసహాయమున ఒనిగాను మరల కట్టుకొన యల్పించెను కాని బోలైన్కులను వారి నెదిరించిరి. కొంతకుండి బోలైన్కులను ముగిసేవములతో వెళకకుండి వచ్చివారిని మోసగించిరి. అయినను వారాచెంకేయమును అదవులలోనికి తప్పించుకొని పోయిరి. పిమ్మట నొక బిటిపు మోనిటరు ఒనిగా కారలవిడిసెను. క్రతువు లలిదాడులముగ తెరుగొనుచున్నను రుమ్మకు కలాలము లచట నొడదిగి ఘోరముగ యుద్ధ మునరించి కొంత ప్రతేకము నాగమించిరి. అయినను బోలైన్కులను కొంతకుండి వచ్చుట కేర వివరకు రుమ్మకులు తెనుదిగిపోవలసి వచ్చెను. ఆ తెనునే బిటిపుమోనిటరులు రెండు ఒనిగామీద 11 గంటలవేపు ఫిరంగుల కాల్చి దాని నేలకవిడిసె.

జెనికీను సేనానిపిటి.

లండను, ఆగస్టు 11:—అగ్గి కాగ రిట్టు తెలుపుచున్నాను. ఎర్డిలీను కలంజీయరు సైనికులు మరల కాన్సియను సముద్రతీరము వకపరించినాయి నోలారు క్షూర్యసంధున్న ఆప్రిభానునకు రిరి మైల్లూరమున విడిసిరి. జనరలు జెనికీను గారి సైన్యమునకు పార్టికాను సైన్యము ఏర్పాది ఆప్రిభానుల కధ్యకున్న రెయిలు కమ్మల నూడబెడిరి. అనేకకుండి ఖయి వీలకుబట్టుకొనిరి. భాగోక్తునకు రిరి మైల్లూరము ఘోర యుద్ధ మునరించి కలంజీయరులు కొంతక్రతేకము జయించిరి. ఇప్పుడు వారు బిడిస్సాకు తూర్పున నునది మైల్లూరమునకున్నాను. ఇంక కల్లముడతీర మంతటితో 15 మైల్ల ప్రతేకము మాత్రమే బోలైన్కుల సాధ్యసమంతున్నది.

జర్మను

జోసెపుగారి యుద్దేకము.

బెర్లిన్, ఆగస్టు 11:—లింగీ రాజాధికర్మమును వెలకొల్లకులయననిగాని, తానే రాజగుట కంగీరింపవలయునని గాని తాను యుద్దేకతదరి ఆర్మీయాగారు జోసెపుగారుసాంగరీరజులతో ప్రకటన సంపిరి.

హంగరీ

క్రాత్త హంగరీ రాష్ట్రము.

భావిపరిపాలనము

బుడాపెస్టు, ఆగస్టు 7:—రైతుప్రతినిధి సంద్యంకగా ఆర్మీయాగారు జోసెపు గార్నిచెప్పిరి: హంగరీభారతీయ క్మము క్రకాస్యమిక కుగునో గాజస్యమిక కుగునో చెప్పట కచ్చును. ఆపరువ్యును వారి మునివారే కరికస్యంపరలయును. రుమీయను లీడేకము విషయగ నే ఆ సభ ఎన్నకొనవచ్చును. రుమీయనులు కేకము నాకమించుకొని యుండగా ఎన్ని కలకు క్రతల్పించుట నుచ్చస్యము. ఎన్నకలపును 25 ఏండ్ల ప్రాయముడచిరి స్త్రీపురుషు లందఱును నోయల నీ కురచ్చును. హంగరీ ప్రస్తుతస్థితి చాలవిషయముగ నున్నది. రుమీయనులు రెయిల్వే, టెలిగ్రాఫులను, టెలిఫోనులను ఆర్మీయాని నికోధించిరి. ఈరీతిని బుడాపెస్టున కాహరసామగ్రి పోవండేయెనున్నాను. మూకసక్రభుక్యమువారు రుమీయనులతో నేమియు మాట్లాడరు. అంతటికిని మిత్రయండలివారిమీదనే ఆధారపడి యుండెనరు.

మంత్రులు ఆర్మీయాగారు ప్రభుత్వము నంగీకరించుట.

బుడాపెస్టు, ఆగస్టు 9:—కాతీయసభ ఎన్నకొనబడువరకును ఆర్మీయాగారు జోసెపుగారు కింకెటుగా పనిచేయ కల మునని మంత్రులమునామ క్రిందటి కు కవారిలువాడు జరిగిన మొదటిసమావేశములో తీర్మానించెరి. మంత్రులు ఆర్మీయాగారుకి విశ్వాసాక్రమముగ నుంచుచు ప్రమాణము చేసిరి.

రుమీయనుల ముండగములు.

విజున్నా, ఆగస్టు 9:—రుమీయను సైన్య లలి వివరీకముగ నుండగము లూరించుచున్నందులకు తమకాసమ్మిరిని తెలువరలయునని బుడాపెస్టులో కన్న జనరలు గార్డునగారు నిన్నటిదినము రుమీయను సేనానిని సందర్శించిరి. గార్డునగారి యసమ్మిరిలేఖ నుంకొనుట కతడు నిరాకరించెను.

ఆహారసామగ్రిని కొల్లగొట్టుట.

బుడాపెస్టు, ఆగస్టు 8:—బుడాపెస్టు చుట్టుకట్ల నకే కమైల్లూరములర కాహర సామగ్రిలకు నన్నిటిని దోచుకొని

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Indian Army Officers. Revision of Pay.

LONDON, August 9.
Mr. Montagu stated in the House of Commons that he would do all in his power to expedite the final decision regarding the revision of rates of pay of officers of the Indian Army. He expected that proposals would reach him from India within a fortnight.

General Townshend at Newport.

LONDON, August 9.
Speaking at Newport, General Townshend said that with sufficient men, he could have taken Baghdad and held it, but that required 130,000 men instead of 13,000. He said that while he was in Paris, M. Clemenceau congratulated him on saving thousands of lives.

Bakers Return to Work

LONDON, August 9.
A meeting of the operative bakers decided to return to work immediately on the assurance that the Minister of Labour would introduce a bill abolishing night baking. The men agreed to accept arbitration respecting hours and wages, provided all the strikers were reinstated.

General Allenby's Glowing Tribute to the Indian Troops.

LONDON, August 10.
The despatch from General Allenby, dated June 28th, dealing with the events in Syria and Palestine after the Armistice with Turkey, briefly surveys the campaigns there. General Allenby pays a tribute to the great endurance and cheerful adaptability of troops, quick conception of varying tactical circumstances by all the leaders and rapid organisation and improvisation by the staff, and expresses indebtedness to Lieut. General Sir A. J. Murray, who, he says, created an organisation which formed the cornerstone of General Allenby's success, also to Sir Charles Monro for the untiring and unselfish assistance, whereby General Allenby's force was reconstituted with the Indian troops and kept supplied with men and material, when Monro's own difficulties in India and elsewhere were very great. The Indian troops worthily upheld tradition of the Indian Army. Though many units were newly formed and contained a large proportion of men lately enlisted, they fought and marched like veterans. The fourth and fifth cavalry divisions which did such brilliant work in defeat and pursuit of the enemy to Damascus and Aleppo consisted mainly of the Indian troops.

India has reason to be proud of the performances of her army in Palestine and Syria. General Allenby expresses appreciation of the valuable services and high soldierly qualities of the Indian Imperial service troops placed at his disposal through the generosity of the ruling chiefs.

Mr. Montague on Temporary Allowances.

LONDON, August 10.
In the House of Commons at question time, Mr. Montagu said that pending final decision, the Government of India was making recommendations which he expected to receive and consider within a few days for a scale of temporary allowances, until the new permanent scales were introduced.

LONDON, August 11.

In the House of Commons the profiteering bill was read a second time by 251 votes to 8.

Deferred Birthday Honour.

LONDON, August 11.
The deferred birthday honour now published include an Earldom to Viscount Iveagh, Baronies to Sir E. Russell and Colonel Gall Joynson Hicks, and twenty-four knightships.

White Star Salvage Operations.

LONDON, August 11.
The salvage operations on the White Star Liner Laurentic, sunk by the mine off Fast Light (North Ireland) in January 1917, have resulted in the recovery of bullion valued at a million sterling.

Mr. Aga Khan Demands Women Franchise.

Deplores Merton's Statement Re-Women Suffrage.

LONDON, August 11.
Mr. Aga Khan's statement in the "Times" declares that the proceedings of the Joint Committee go to show that the attitude of casual negotiation on the question of women's suffrage which was adopted in Southborough Report and endorsed by the Government of India, is without substantial foundation. He points out that the official witnesses, who hold that very few women would go to the polling booth, forget that purdah ladies enter law and registration courts throughout the country and give evidence regarding the transfer of property and they daily play a part in the affairs of the countryside which makes a suggestion ludicrous that there would be anything revolutionary in regarding their vote once in three years or less. He deplores Mr. Merton's statement that female enfranchisement presents practical and social difficulties and protests on behalf of purdah ladies of position against these obsolete views.

Hungary

New Hungary. Future Government. Archduke Joseph's Position.

LONDON, August 7.
BUDAPEST:—The Archduke Joseph, in an interview with Reuter, said it was impossible to say whether the future Government of Hungary would be Monarchical or Republican. That was a question to be decided solely by the National Assembly which would be elected immediately the Rumanians left the country. It was impossible to attempt to hold elections during Rumanian occupation. The elections would be conducted on universal franchise, every man and woman over twenty-four voting. The present situation in Hungary was very critical, the Rumanians having stopped the railways, telegraphs and telephones, so preventing food from reaching Budapest. The new Government would not negotiate with the Rumanians, but would rely on the "Entente."

Ministers Swear Allegiance to Archduke.

LONDON, August 9.
BUDAPEST:—The new ministry at the first meeting on Friday resolved to recognise the Archduke Joseph as Regent until the National Assembly was elected. The Ministers swore allegiance to the Archduke.

Rumanian Excesses.

Allies' Protests Ignored.

LONDON, August 9.
VIENNA:—General Gordon at Budapest yesterday visited the Rumanian Commander to protest against excesses of his troops. The Rumanian Commander declined to accept General Gordon's letter of protest.

Country Swept Bare of Provisions.

LONDON, August 8.
BUDAPEST:—The Rumanians have swept the country bare of provisions for miles round Budapest. The American Food Mission in Vienna, in response to urgent appeals, has undertaken to feed the school children of Budapest.

Anti-Jewish Feeling.

Anti-Jewish feeling is very strong in Budapest. Many Jews have been beaten in the streets and dragged from cars and trams, the Rumanian troops looking on and laughing and inciting the Hungarians to further attack on the Jews.

Prominent Hungarian Statesmen.

LONDON, August 9.
BERLIN:—A number of Hungarian statesmen left Vienna for Budapest yesterday by special train placed at their disposal by the "Entente." They included Herr Lovasec, the prospective Premier, Count Stefan Bethlen representing the Szaradin counter-revolutionary Government and the German Socialist leader.

Raising of Blockade.

LONDON, August 9.
BUDAPEST:—The blockade of Hungary was raised yesterday and American foodstuffs arrived to-day, the cargo, including a quantity of condensed milk for Budapest children.

Soviet Government Annulled.

The new administration has issued a decree annulling Soviet Governments, the decree making land public property.

The Armistice.

PARIS, August 10.
The Archduke Joseph has telegraphed to the Supreme Council announcing the intention of the Hungarian Government to execute the Armistice and asking for recognition.

Official quarters in Paris have received information from Budapest that the Rumanian authorities do not manifest any willingness to comply with the instructions of the Conference.
Mr. Hoover has gone to investigate the situation.

Hungarian Government.

Political Complexion.

Supreme Council's Views.

LONDON, August 11.
PARIS:—It is understood that the supreme council takes the view, that the political complexion of Hungarian Government is a matter for the people of Hungary and does not concern the peace conference, which is chiefly concerned with the establishment of a stable Government with which to negotiate and carry out obligations. It is pointed out that the Archduke has given assurances that he is ready to comply immediately with the conferences of the Rumanian troops till the armistice is carried out at least so far as demobilisation and disarmament of Hungarian troops are concerned.

Hungarian Premier Says.

No Monarchism.

LONDON, August 11.
Budapest August 9th:—The premier Friedrich interviewed denied that the change of Government meant a return to Monarchism.

Neither Reintroduction of Monarchy.

Nor Acceptance of Crowns.

LONDON, August 11.
BERLIN:—Archduke Joseph has issued a proclamation to the Hungarian people, declaring that he has no idea of reintroducing monarchy or of accepting the crown.

Rumania

Reported German Invention.

BERNE, August 10.
A telegram from Bukharest says:—Reports of excesses of the Rumanian troops have been invented by the German press and Bolsheviks.

America

Obituary.

LONDON, August 11.
LENOX:—(Massachusetts). The death is announced of Mr. Andrew Carnegie.

Prince of Wales at Bell Island.

LONDON, August 11.
ST. JOHNS:—(NEWFOUNDLAND). The battleship "Penow" and cruisers "dauntless" and "dragon" have anchored near the Bell Island (Conception Bay), where the Prince of Wales remains till to-morrow morning.

Outlook in Armenia Grave.

LONDON, August 11.
PARIS:—Two British divisions garrisoning Armenia begin evacuation on August 15th. The withdrawal was postponed for two months by the wish of the peace conference. The outlook in Armenia is stated to be grave, but the British Government feels that it cannot any longer garrison Armenia owing to its responsibility elsewhere. Armenia is still hoping that the United States will accept the mandate.

LONDON, August 11.
NEW YORK:—Mr. Carnegie's benefactions up to July 1918 amounted to seventy millions sterling.

Prince of Wales lands at Topsail Village.

LONDON, August 11.
ST. JOHNS:—The Prince of Wales landed at Topsail village, conception bay to-day with Mr. Halsey and went for a long country walk.

Italy

Obituary.

FLORENCE, August 10.
The death is announced of the Composer Leon Cavollo.

Russia

Erdelis Volunteers Advance.

LONDON, August 11.
It is officially stated that Mr. Erdelis volunteers are again advancing along the Caspian coast and have landed parties sixty-five miles from Astrakhan east of Volga. The partisan corps attached to General Denikin's army have raided and torn up the railway lines midway between Erbach and Astrakhan taking many prisoners. Their fortunes are fluctuating westward of Volga. The volunteers gained ground in heavy fighting sixty-five miles from Karkov. The volunteers are within forty miles east of Odesa along the coast. Thus Bolsheviks possess only fifty miles of the Black sea coast.

S. Africa

South African Indian Congress.

LONDON, August 10.
JOHANNESBURG:—The Indian Congress has concluded. It has passed twenty-one resolutions dealing with the various Indian grievances and disabilities including immigration, laws, franchise, railway regulations, trading rights and education, particularly demanding withdrawal of proclamation declaring that the Asiatics are prohibited immigrants, and removal of the restrictions of movements of the Indians within provincial boundaries.

France

LONDON, August 11.
PARIS:—Mr. Aerobus Goliath has started for Casablanca enroute for Dakar across Sahara with eight passengers.

Indian News.

Mahomed Sadak, a handsome Moslem youth, was interned in Germany at the outbreak of war. He returned to Calcutta on the cessation of hostilities. Somehow or other he came by a fortune while in Germany and took up a well-furnished house at Metiabruz, Calcutta. His nearest neighbour was Dilappa, Begum of the Oudh family, and he succeeded in marrying the Begum's daughter. Subsequently the Begum came to know that Sadak was not a Shia but a Wahabi, and she wanted to move the District Judge of Alipore to declare the marriage void. Meantime Sadak preferred a charge of misappropriation against the Begum, which was disposed of yesterday. The Magistrate of Calcutta found the charge not substantiated and acquitted the Begum.

Major Barry, Cantonment Magistrate of Poona, yesterday committed for trial Pte. E. Rymal, motor driver employed by the Military Dairy Farm at Kirkee. The charge against the accused was that on the evening of the 7th July while returning to Kirkee over Fitzgerald Bridge he knocked down and caused the death of a Hindu carpenter, Sargeant Adams, of Poona, said he was on duty on the south side of the Bridge. When he saw the accused driving at an excessive speed, he shouted to him to slow down, but he did not. A little later he was told there had been an accident. On reaching the scene he noticed that the car had been travelling on the wrong side of the road. For about 60 yards there were signs of a skid when the car swerved. The accused said in his statement to the court that on seeing the man he sounded his horn. Just then a cyclist behind the man also rang his bell. This excited the man, who darted towards the pavement and so ran into the car, while the tried to avoid him. The accused was committed under Section 304 A, I. P. C.

POONA, August 12.
In the case in which M. Conway, late registrar of the Bombay High Court was being tried under charges of attempted murder, assault etc. of Mr. Imree, late Permanent Way Inspector, the Jury found the accused not guilty and he was honourably acquitted by Mr. Percival, Sessions Judge.

Indian Telegrams.

(From our own Correspondent.)

By Wire.

United Provinces

The E. I. Ry. Breach.

Serious Washaway.

ALLAHABAD, August 12.

Details have now been received of the damage caused on the line beyond Jubbulpore, and it has been discovered that this is the most serious breach of all. Between miles 112 and 113 no less than three quarters of a mile of embankment has been washed away. Fortunately no serious damage has been done to bridges. The force of the water was so strong that gaps of 100 to 500 feet in length have been scooped out of the embankment, which is 20 feet high in some places. The permanent way has been hurled off the embankment and thrown upside down the fencing. All telegraph poles and wires in the vicinity have been swept away. Any diversion here is impossible, and it will probably take six weeks to repair the damage. Even this estimate depends largely upon the weather, the amount of labour which can be collected. The last train to pass over this portion of the line was goods train No. 160 down, which arrived at Sutra at 3-45 A. M. on the 9th instant. The embankment was breached between four and five the same morning. All water has now subsided and is confined to the river. Working parties have already arrived and no time is being lost in repairing the damage. The amount of rain which fell in the vicinity of Sutra on the night of the 8th was estimated to be seventeen inches. Sutra is now isolated on a portion of the line about twelve miles.

Ahmedabad Trials.

Virangam Riots.

AHMADABAD, August 12.

Mr. Vernon, of the first Tribunal delivered judgment to-day in the Virangam riot case. Nine accused were sentenced to transportation for life and forfeiture of property. 18 were sentenced to terms varying from ten years to 18 months for receiving stolen property and 23 were discharged. In the course of his judgment Mr. Vernon observed that the accused Nos. 1, 5, 6, 11, 31, 32, and 33 ought to be convicted of murder of Madhavai and Nos. 11, 31, 32, and 37 of dacoity at his house. I disagree with my learned brother Commissioners in the application of evidence as to murder and dacoity, but as the questions are questions of fact it is neither necessary nor desirable that I should give reason, we are agreed that the facts proved do not call for death sentence under Section 121 against accused Nos. 2, 5, 6, 7, 48, 49, 50 and 51. Majority of us hold that facts do not justify death sentence under Section 191 against No. 1. In view of the fact that the accused No. 49 is youth and that he appears to be permanently lame we recommend him to Government for some measure of mercy. Separate order will be passed about his property.

Tribute to Police Inspectors.

In conclusion their honours remarked that two police Inspectors Messrs. Trkamal and Kikobal Nowroji Mody deserved special commendation for the careful and conscientious way in which they had carried out the most exceptionally difficult and laborious investigation. The task which confronted them on their arrival in Virangam was almost an impossible one and was carried out as it necessarily was in the face of general indifference or hostility. In ordinary cases of crime there were at least some classes of public who were willing to help. In the present case so far as had appeared they could at first instance look to minor Government servants and railway employees and most of these either preferred to be or were unable to give information.

Peace Thanks Giving.

LUCKNOW, August 12.

The United Thanks giving for peace was held in Christ Church last evening in which Ministers and Congregations of Church of England, Wesleyan Methodist Episcopal C. M. S. and Salvation army participated. Rev. Hari Narayan C. M. S., speaking in Urdu referred to the steadfast past which had always inspired faith in Indian Christians. As to the outcome of war Rev. G. C. Walker, Wesleyan Chaplain said peace had brought Christian ideals sensibly nearer but it rested with Churches and individuals to aid in their realisation. Service was choral. Christ Church was subsequently illuminated.

Calcutta

Floods in Midnapore.

Villages Under Water.

CALCUTTA, August 12.

News has reached Calcutta of heavy floods and inundation from Midnapore. Breaches in the embankment of the Cosye river, near Panakura in consequence of high flood are reported to have occurred since Friday last, the neighbouring village being still under water. On receiving the news, the District Magistrate had been to the spot to see that the threatened villages are not washed away. The Executive Engineer of the Cosye Division, with his staff is still there, taking all precautionary measures. A reserve police force is watching that the villagers do not cut the bund to drain off excess water. Reports of damage to the takavi embankment have been received from various places owing to the Cosye flood. At Ramalpur two conspicuous breaches have occurred, one about 59 feet in length and the other about 100 feet in width. In many other places water is leaking through the bunds. The flood in the Selaye river has caused a breach in the Ranigunj

road. The Budir Mohan embankment in the Ghatal subdivision was reported to be threatening, but up to the time no news of breaches has been received. Flood is reported to have subsided considerably during the last two days. Again since this morning water in the Cosye is increasing on account of the heavy rainfall of last night. The District Magistrate has again left for Panakura this morning.

The Punjab

Lahore Tribunals.

Kala Derailment Case.

LAHORE, August 12.

Before the special tribunal on Monday hearing was resumed of Kala derailment case in which 30 persons stood charged with offences under Section 147 I. P. C., 126 Indian Railway Act, 108 I. P. C. one person being an absconder, Sardar Mehta Singh public prosecutor appeared for the Crown and the Hon'ble Ruzsada Bharat Ram, Dr. Frand Barristers and Mr. Prabhu Dyal, pleader defended the accused. After some seven prosecution witnesses were examined and their evidence was received the Public Prosecutor closed the case for the Crown. Seventeen accused were then discharged and remaining accused then gave their statements before the Tribunal.

Raja Ram Singh (accused No. 1) stated he did not try to persuade his fellow workmen or others to derail a train on or before the 10th April. Pal Golab was a time keeper, William, prosecution witness was his brother-in-law. He had reported against William for unpunctuality hence he gave evidence against him. Mahomed Hussain gave evidence against him because he was a friend of William. He subscribed to "Tribune" newspaper to improve his English in order to appear in international correspondence schools examination. Abdul Malik (No. 2) stated that he made confession before the Magistrate after being beaten and threatened. He did not make a true statement. He was not present at the removal of the railway wire. He gave names of certain other persons at the instance of the police. He did not prepare the wrench and bar.

Police Compulsion.

The Police compelled him to produce something from the workshop and he produced those things.

Police Beating.

Ghulam Mahomed (No. 4) stated that he made a statement before the Magistrate after he was beaten by the Police. He stated what the police made him state. He knew nothing about the facts. He had nothing to do with the breaking of the line.

Gulam Mahomed, son of Khuda Buksh (No. 5) stated that his confession before the Magistrate was quite false. He said what the Police made him say after beating him. The case was brought against him through the enmity of witnesses.

Mahomed Sadik (No. 6) stated that he made confession after being beaten by the Police. The confession was false. He knew nothing about breaking of lines.

Fatch Mahomed (No. 8) stated that he made confession before the Magistrate after being beaten by the Police.

Yasin (No. 14) stated that he made confession before the Magistrate because Karam Ali Yusuf and one other told him that his village was blamed for the breaking of the line and would be bombed and if he made confession he would be rewarded. They prepared a list of persons and told them to remember the name and report that those were guilty ones. He was persuaded that the village would be bombed unless he consented. In consequence of this he made a completely false statement before the Magistrate. Witnesses gave evidence against him out of enmity.

Abul Hamid (No. 16) made a similar statement.

Imamdin (No. 19) stated that his statement before the Magistrate was false. The police beat him and made him give that statement. He had nothing to do with breaking of line.

Fasal Habi (No. 28) stated that he made confession before the Magistrate at the instance of the police. He was tortured by them. His statement was false.

Shamedin (No. 24) stated that he knew nothing about the breaking of the line. Imamdin was his enemy.

Commissioners and Dr. Nandlal Counsel for the accused then went to the jail to record the statement of Mahomed Zamin, accused in consequence of his illness. Mahomed Zamin stated that his statement before the Magistrate was false. The police beat him and made him give statement. He knew nothing about the breaking of the line. The case has been brought against him on account of enmity in the village.

After the Commissioners came back from the jail the Tribunal rose for lunch.

Charges Framed.

The Tribunal reassembling after lunch charges were framed against Raja Ram Singh under Section 126 Railway Act and 109 I. P. C., against Abdul Malik and Ghulam Mahomed (No. 5) under Section 126, Railway Act and against Abul Hamid under Sec. 126 Railway Act and 114 I. P. C.

Some Accused Discharged.

The remaining accused were discharged. The case was adjourned to the 15th August when defence evidence will be heard.

Hoshiapur Case.

Before the same Tribunal on Monday the hearing was resumed of Hoshiapur case in which Canda Singh stands with offences under Section 124, 123-A and Rule 25, Defence of Indian (Consolidation) Rules. Counsel for the accused addressed arguments on behalf of the accused after which Sardar Mehtab Singh, Public Prosecutor replied on behalf of the Crown. Judgment will be delivered on Saturday the 16th August.

Information Wanted.

Re Jalianwala Murder Case.

AMRITSAR, August 12.

The Amritsar correspondent of the "Tribune" writes:—A public notice has been issued over the signature of Mr. F. H. Buckle, officiating Dy. Commissioner under date 7th August to the following effect:—The Government has received reports of different number of those killed in Jalianwala garden on the 13th April and as it is necessary to find out the correct number

of such persons it is hereby requested of all persons who can from their personal knowledge of reliable sources give information of any persons killed in Jalianwala garden on the said date to supply information of such names either personally or by letter to the Health Officer, Municipal Committee, before the 20th August. Such information should include the name, parentage, place of residence and profession of the deceased.

Afghanistan

Afghan Delegates leave for Dacca.

RAWALPINDI, August 12.

Afghan delegates left last night by special train, Mr. Cunningham, Political Officer, accompanied the party to Dacca.

Afghan Situation Normal.

SIMLA, August 12.

A Press Communique says:—The situation is normal. There has been some sniping near Dacca in Techi and near Khirgi. Afghan village southeast of Miranbah was destroyed on the 10th as a punitive measure and the small armed parties north of Jandolia have been limited.

Afghan Peace Conditions.

RAWALPINDI, August 8.

The following is the text of the Peace Treaty signed this morning:—

At the Treaty of Peace between the illustrious British Government and the independent Afghan Government, concluded at Rawalpindi on the 8th August 1919, corresponding to the 18th shigada 1337 Nijra, the following articles for the restoration of peace have been agreed upon by the British and the Afghan Government:—

Article 1 from the date of the signing of this treaty, there shall be peace between the British Government on the one part and the Government of Afghanistan on the other.

Article 2: In view of the circumstances which have brought about the present war between the British Government and the Government of Afghanistan the British Government, to mark their displeasure, withdrew the privilege enjoyed by the former Amirs of importing arms ammunition or warlike munition through India to Afghanistan.

Article 3. The arrears of the late Amir's subsidy are furthermore confiscated and no subsidy is granted to the present Amir.

Article 4. At the same time, the British Government are desirous of the re-establishment of the old friendship that has so long existed between Afghanistan and Great Britain, provided they have guaranteed that the Afghan Government are on their part sincerely anxious to regain the friendship of the British Government. The British Government are prepared therefore, provided the Afghan Government prove this by their acts and conduct, to receive another Afghan Mission after six months for the discussion and settlement of matters of common interest to the two Governments and the reestablishment of the old friendship on a satisfactory basis.

The Afghan Government accept the Indo-Afghan frontier accepted by the late Amir. They further agreed to the early demarcation by a British Commission of the undemarcated portion of the line west of the Khyber where the recent Afghan aggression took place and to accept such boundary as the British Commission may lay down. The British troops on this also will remain in their present positions until such demarcation has been effected.

SIMLA, August 9.

There is widespread satisfaction in Simla at the news of the signing of peace with Afghanistan. The terms, which are just published here, are considered fairly stiff but very rightly so. There was evidently a race between the message received here by the Government and the press announcing the good news. But Captain Henry Newman, the Associated Press correspondent at Rawalpindi managed to get the news first to Simla by a few minutes that the Afghan delegates had formally signed the treaty. The greatest credit, it is felt here, is due to the political officers who have brought this satisfactory arrangement to a conclusion.

Bombay

Magnetic Storm.

BOMBAY, August 12.

The Bombay telegraph office notifies that a magnetic storm of appreciable intensity has been affecting the telegraph lines radiating northeast and south east from Bombay. Telegrams for Calcutta, Madras, Allahabad and connected stations will be liable to serious delay.

POONA, August 12.

Their Excellencies Sir George and Lady Lloyd paid a visit to the Deccan Education Society's Nairu Marathi Shala yesterday afternoon. They were received and shown over the different classes by Prof. Kamitkar the Superintendent. Their Excellencies were especially interested in the garden kept by the students who among other things grew different sorts of vegetables there. A few of these were presented to Lady Lloyd who was pleased to receive them. Their Excellencies expressed their satisfaction at what they saw at the school.

Latest Telegram.

ALLAHABAD, August 13.

At the Allahabad High Court Mr. Justice Walsh has granted decree nisi for dissolution of marriage to Mrs. Frances Coole Thirkell White against her husband Eric Howard Thirkell White on the ground of his misconduct and cruelty. The lady's deposition showed that they were married at Saigony, Burma and lived in the Andamans, Karachi and Lucknow. Her husband was in the superior Police service and then got a Commission in the 16th Rajaputs. He neglected her. She paid over £1000 of her own money on his account. She had to work for her living.

బిరుదుల విక్రయము.

ఆశ్చర్యకర మగు దోపాడోపణము.

జేమిల్ పార్టీ కార్యనిర్వాహక కమిటీకి దగు
కావలసిన పేజీ కార్డులు గానియు డెయిలీ పబ్లికేషన్ కమిటీ
కమిటీ కార్డులును—

రహస్యముగ చందాలను వసూలు చేయుటకు గూర్చి
యొక బిరుదుల విక్రయమును గూర్చియు మొన్న పార్లమెంటు
సభలో చర్చించు వత్తును మేము సామాన్య విషయములను
మాత్రమే వివరించితిమి. మేము నూచించిన ఆంధ్రమున లేనే
లేని ప్రజలు నమ్ముచున్నట్లుగ వివరించుచున్నాము. ప్రజల లెట్లను
జానుచున్నను వీరి యధార్థము రాజకీయము లందున్న వారికి
మాత్రము తెలియనిది కాదు. మేము ఆరోపించిన దోపాడయిన
నిదర్శనముగా నీ దిగువ విషయములను వివరించుచున్నాను.
ఇది యిప్పటికిని జరుగుచునే యున్నది.

1917 సంవత్సరమున ప్రభుత్వసభలో బోయర్స్
ప్రభుత్వం చెప్పినట్లు—“అయిదారేండ్లలోగా, మాడుకర్త
యొక్క కమిటీకి కొకరున్న 25,000 నవరకులను ద్వితీయ
యేడల బాగానెట్టి నిర్మించెదమనియు, 15,000 నవరకులను నైటు
బిరుదును నొసగు నేర్పాటులను చేయుచుననియును చెప్పిన
ట్లుగా, నాకు ఆశ్చర్యకరము మిక్కిలిగా నున్న ఒకరు చెప్పి
యున్నాడు.

25,000 నవరకులను లండను నగరపు వైస్రాయల కిచ్చిన
యెడల, రాజ్యాంగకక్షవారికి సామ్యుత్పాటులనుగ నే భావించ
బడి బిరుదులనుబడునది ఒకవైపుననున్న సమస్యను ప్ర
భుత్వం తెప్పించాడు. రాజకీయకక్షకు యీ ప్రభుత్వము నొసగిన
యెడల తమకు “జేరెక్” బిరుదుమే రాగలదని నమ్మునట్లు
ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము మిచ్చెను. ఈమాటలు జరిగిన కొన్ని
వారముల నమ్మునట్లు ప్రభుత్వం చేయబడినాడు.

జార్జి హోల్బ్రోక్ గారు లాయర్స్ ట్రేడ్యునున ఏడుసారు
ఆ మేయరు పదవిని వహించినవారు 1912 సంవత్సరమున వీరి
మిక్కిలి లాభము, రాజకీయ కక్షదారుల ప్రధాన కార్యాలయ
మునకు బోయి ఆక్రమించి నాయకుని చూచి హోల్బ్రోక్ గారి
విషయమై మాటలాడిరి. ఈ మాటలు నాయకుడు విని “అవు
ను. ఈయన చుట్టునుగా గౌరవమున కర్హుడే. అయితే మా
కక్షయొక్క నిధికి ఎంతదీర్ఘ మిచ్చెదా.” అని చెప్పెను.
కాని హోల్బ్రోక్ గారికి బిరుదులను దేర్చిచ్చి సంపాదించు
వారు కానందున, అందున కొడబడలేదు.

నవరకుల కెక్కిరిచి గారి సంకతికి భాగ్యము : —
సారాయి వర్తకమునకు సంబంధించిన వారొకరు వీరి స్నేహి
తులుగ నున్నారు. ఈయన లిబరల్ కక్షయనాడు. ఒక రో
జున కెక్కిరిచి గారియొద్దకు బోయి తన కొక “నైటు” బిరుదును
కావలసినని చెప్పెను. అతడువారి నీయనను లిబరల్ కక్షకు
“నిచ్చు” వైద్యుడను తీసికొనిపోయి ఆ వ్యవహారముగూర్చి
మాటలాడెను. అందువైపు ఆ వైద్యులయిటు చెప్పెను. “మాకు
బిరుదును కావలసి యున్నచో రెండు వర్షముల కొన్నికొనల
సియున్నది. ఒకటి రై నెన్ను నిల్వకు మీరు ఆర్జున చెప్పి
నూడెను. రెండవది మాకక్షకు మీరు 5000 నవరకుల సామ్యు
త్పాటులను.” ఈ రెండును నాకెట్ల మే. అటులే చేసెదమని
చెప్పి ఆసారాయి వ్యాపారి వెడలిపోయెను. కొద్దిరోజుల
కేసునచేరు బిరుదులకట్టిలో వచ్చెను.

ఇట్టి నిదర్శనములను చాల చెప్పవచ్చును. వెనుకటిసం
గతు లెందుకు? ఇటీవల జరిగిన విషయములే కొన్ని చెప్పె
దను. వీరి పేర్లను మాత్రము ప్రస్తుతము వెల్లడిచేయ దలచు
కొనలేదు. అవసరమువచ్చినయెడల వ్యాఖ్యానించుచుందు,
వారిని తీసికొనిరాగలను.

(1) 1910 వ సంవత్సరమున ఎన్నుకొనబడిన ఒకపార్ల
మెంటు మెంబరు రాజ్యాంగకక్షకు కొంత సామ్యు నిచ్చిన
యెడల, మాకు బిరుదులనుబడునది ఆకక్షకు సంబంధించిన వారు
చెప్పిరి. ఇందున కావలసిన సమ్యుత్పాటులేను. ఈ విషయజేయు
అయిన సభ్యుడుగా నిర్ణయించ బడిన అయిదు నెలలలోగా
జరిగినది.

(2) ఇప్పటి పార్లమెంటు సభలోనే సభ్యులుగ నున్న
ఒకరేండ్లలో, “జేరెక్” బిరుదు నిచ్చెద మనియు, వీరికి
25,000 నవరకు లిచ్చెదమనియు, చేరెను జరిగినది.
ఇందున కావలసిన ఒక్కరొకరేను.

(3) పార్లమెంటు సభ్యులుగ నున్న ఒకరు యధ్వను
యనన “వీర్” ప్రభు బిరుదును పొందిరి. ఇది జరిగిన కొద్ది
908 ప్రావణములో ఆమెకులనుగా వార్తా
నిచ్చెను.

ఆంగ్లేష పత్రికాభిప్రాయములు.

భారతదేశ స్థితి.

II

న్యూస్ పేపర్లను పత్రిక

“ఆర్. సి. డబ్ల్యు” అను పేరుతో నెలకొట్టు (కానీ
యొన్నాడు:—

భారతదేశమున నున్నవిధమున నొక విశ్వాసితుడు
నాకు (వాసిన లేఖలో కొన్ని భాగములను ప్రచురణార్థము
మీకంపుచున్నాను.—

ఫిబ్రవరి, 28 మే, 1919

పంజాబులో జరిగిన విషయముల నిజస్థితి మీకంతవరకు
తెలిసినదో నే నూహించుకొనవచ్చును. అచ్చట జరిగిన విష
యములు నాకక్షకు విచారణకర్తములగు నున్నవి. ఒక కృత్రి
గాని కొందరు కృత్రిగాని భారతదేశమున రాజధర్మము నాయ
మాత్రము జేయగలరుట విషయము. నవ ఎమ్ ఒర్వ
యాయగా రీవని జయభద్రముగ నిర్వహించిరి. ఆంగ్లేయులను
చూచి యిచ్చటి వారు భయపడుచున్నారని తలంచరాదు. అది
సరియైన భావము కాదు. ఇంతేగాక ఆంగ్లేయులకుండు గల
విశ్వాసము చాలవరకు నశించినది. అమూల్యముగ వస్తువుల
మరల గడిచుట యెట్లా యుద్ధమున జాలవచ్చును. సి. పి.
అనువారకు మాత్రమే కొందరి నెలకొల్పి ప్రయత్నించెను.
వీరులూ కొరడాలుతో కొట్టెను పద్ధతి నీకు ముప్పుప
గలిగెను. కాని యీకొట్టుచేయ సహజముగ పంజాబు ప్రభు
త్వమువారిలో తీరస్కర్త మైనది. ఈకొట్టు లాహోరునకు బోవు
మాగమున ఆయ్యకొరడా వద్ద ఆరెప్పు చేయవలెనని 12 గం
టుల లోపున విడుదల గావించబడినది. ఈకొట్టు ఓర్వేయారు
గారిని నవ ఇ మెట్లకు గారిని దర్శించుటకు బోవుచుం
డెను. కాని యీకొట్టుచేయ మాటలను ఓర్వేయారు గారేకొంత
లేదు ఓర్వేయారు మెట్లకు గాల్గున దర్శించుటకు పంజాబు
నకు వెళ్ల వచ్చునని ఆంధ్రము గారికి గాజ్ కిరిచ్చి యిచ్చిన
అనుచుతివాడ ఫలప్రదము గావాలక పోయినది.

జరిగినది జరిగినది. కాని యీకొట్టుచేయ చేయి? నవ
ఒర్వేయారు విచారణచేయవలెనని, అంకిత్య ప్రి కారణములను
తొలగించి, స్థితిశులకు యధాస్థితికి గొరవచ్చుటకు రాజు
ప్రయత్నించునదల బ్రతిమాలుటలో విశ్వాసము మరల నెల
కొనగలను. రౌలట్ కార్యములను గద్దెచేయు టకొరవరము.
ఒర్వేయారుగారి చర్యకు పార్లమెంటు సంఘము విచారించు
టకర్తము.

వైకళ్యాపమున, శాశ్వతమున ఎంతమాత్రము ఆర
సరములేనది నాకక్షిప్తమున ఇరవురు నాకులను మాట్లా
డగాదను నిశ్చయము చేయుచు చున్నది. మే. ప్రియ నుత్తరపుర
పాలించుటకు వీరవర్ధనుడి 20,30 వే. యాభ్యుత్పాద భార
కును పుచ్చుకొనినయెడల బాగుండి యందును. ప్రజావిశ్వాస
మునకు పాశురై యిరువురు నాయకులు రహస్యముగ
ద్వీపాంతరమునకు బంపబడుటచే జైలు+స్థితి కలిగినది.

(4) 1915 సంవత్సరమున కిటీల, నెల రాజకీయ
కక్షకు నైటులనుబడు మిచ్చుటవలెనది. ఈయన బతుకు గ్రామ
ములలోని వాడు. ఇతడు చెడ్డకర్మమునకు చేరువడిన వాడు.
పార్లమెంటులో నందుటకే అర్హుడే లేనివాడు.

(5) గౌరవనీయమగు నొక పార్లమెంటు సభ్యునికి,
యధ్వనులయనలో బిరుదు నిచ్చిరి.

(6) కృత్రివారమునకు సంబంధించిన వైద్యులయన
విక్రీన వారి కొకరికి యధ్వనులయన, బిరుదు నిచ్చిరి.

ఈ విషయము లన్నిటి కందును, ప్రమాణము చేయించి
వాగ్దాత చెప్పగలరులను వార్తాపత్రిక. అవసరము వచ్చిన
యెడల విచారణ సరుకయిన వీరుండలుకు వచ్చెదను.

ఇట్టి సంకతులు జగత్తునందే నీ క్రింది కుహరములు
నూచించబడినవి.

(1) కక్షకులనిధికి సంబంధించిన లెక్కలకు తనిఖీచేయించ
వలయును. వైద్య మొత్తములను నాగ్రాతక పక్షిలించుటకు ఆర
కాక్షకుండవలయును.

(2) ప్రధానమంత్రి గారు, కామ బిరుదుల కక్షకులను
కొన్ని వారి కట్టి నిధిచేయువత్తును ఆ కట్టి ప్రీతికవులను
వార్తాపత్రిక నియమించుటకు నెలకొల్పవలెనని యావసరము
చే కరిగించ బడవలయును. ఈ బిరుదు లిచ్చినవారి అర్హత
సర్వము యాచించబడి బిరుదుల నిర్ణయము కావలయును.

ఫిబ్రవరి ఫిబ్రవరి మొదల వరకు మొదల నున్న పత్రిక
ముగియున్నది. వీరికిని కలిపించెను. ఉత్తరమునకులకు
ప్రజలు నాయకులకు లొంగి యుండిరి. మొదటిసంవత్సరము
కొంచెముగ రెండవ దినమునకు దప్ప భుజులము ప్రయోగించ
బడలేదు. సి. పి. కొంతని నెలకొల్పగ సాగెను. ఫిబ్రవరి
నైతికసంఘము లవసరమయెను.

భారతీయుల యావసరమున నున్న కత్రికలన్నియు
అపిచేయబడెను; కథాసహిత లెల్లరు కార్యాచర్యమున నుండ
బడిరి; వీరు కక్షకుల నెట్లుకొనటకు వీలులేపోయినది.
వేయించి విద్యార్థులు తలబాటులపాలచేయబడిరి. ఇది
యంతయు యొకమానమునందు జరిగినది. ఇందియంతయు
పంజాబునకు తెలియను; లోక మెరుగును. బాంబులయన
యనకు విమానముల మూలమునను ఏదోయొకరే పాలించుట
సాధ్యమగునా? అ! మరేమిటి?—విద్యుదుండు కక్షకు!

ఆంధ్ర సంధిగూర్చి “మైక్యు ఆఫ్ ఇండియా” పత్రి
కెట్లు వార్తామొన్నది. ఆంధ్ర సంధిగూర్చు చాల నీరస
ముగనున్నది కొంతమంది విశేషముగ విన్నవించును. అయి
నను గవర్న మెంటువారిని, నవ పేమిల్లకు గాగింటుగాని
మే. మీవిషయమున అభినందించుచున్నాము. ఇదివరకు 50
సంవత్సరములనుండి యొక విజయవంతముగ నడచుచున్న సరిహ
ద్దు ప్రాంతముల విధానమును ఖండించువారితో మేమేల ఏకీ
భవించవలయునో కారణము గన్పించుచున్నది. ఆ విధానమున
కాధారములగు నందు కారణములు ఆంధ్రమునందు వూ
ర్తముగూడ ఇప్పుడున్నంత ప్రభుత్వములకు గన్పించుచునే
యుండెడిది. హిందూదేశాధికారమున విశేషకొరవలతో పని
చేయకుండుటకు జూచి క్రమశుభ్రముగ కొంత ఆసాద్యములను
నని అనుకొనియుండవచ్చును గాని మనలో నెలకొల్పి చూచు
కొనువత్తును తమస్థితి నా స్థితికొంతవరకు నున్నది వారు
పోవుకొనక పోలేరు. వారి గాఢభక్తికార్యములన్ని స్వార్థ
క్షోణములములకే యుద్దేశించబడెను. సంధిగూర్చుటలో హిం
దూదేశ ప్రభుత్వమువారు చూపిన యావసరములను వార్తా
ము లెంత వ్యాధియభూతములైనవి ఆంధ్రము గాగింటుట
మాత్రమే కాదు. ఇహము ప్రపంచములో భూతము తనకున్న
స్నేహసంబంధము నిగ్గుండు కేళిమాతరమైన ఎడవెట్టలేదని
చూచి అది మహాన్మునీయుల అవసరములను భావించు.

చంటి బిడ్డ (1609)

ఇందు శకునము, దాది, పోకపాటు, బాలకొగ
ములు, చికిత్సలు వివరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మి
అతిగారు వి. పి. ఎం. వి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. నెల రు. 1.
విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ షిప్, మాంటురోడ్, మద్రాస్.

మేలైన పద్దులు

1393

మా పద్దులు, చాల అవసరములకు తెలుసుకొనే కుట్టు
బడినవి.

శిల్పపద్దు	1-కి రు	2-4-0.
వజ్రము	1-కి రు	26-8-0.
కాకిపద్దు	1-కి రు	2-8-0.
వజ్రము	1-కి రు	29-8-0.

పద్దులకు (నాయనపద్దుల గొంతు కొలక (నాయనలెను.
12 పద్దులు ఒకేసారి తెప్పించువారికి 1 పద్దు ఇవాల.

Vitafer

The Greatest of all Tonic Foods

has been aptly described
as "Super-nourishment for
brain and body."

It is a scientific Food tonic,
richly endowed with body-
building elements. It is not
a temporary stimulant, but
an abiding influence for
good health.

The
GOLD MEDAL Tonic Food

4-oz. ... Rs. 1-12 per bot.
8-oz. ... " 3-12 "
16-oz. ... " 6-8 "

SPENCER & CO. LTD.
SOLE AGENTS
Madras and Branches.

వ్యయము 1 సీసా 1-3 0-8-0 అకాలము మాత్రము 11 గుణముధికము 11

పంచభాషను చూచివిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమావధము.

తలనొప్పులను, జ్వరమును, జ్వరపుష్కలమును, పొట్టును బోగొట్టును, ఇతర వివిధ రుగ్మములను నశింపజేయుచున్నది. మహాలక్ష్మికి హిందూ మతమునకు తయారు చేయబడుచున్నది. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నెలకు నాలుగు రూపాయల యొక్కతా ప్రతిమలు పొందియున్నది. అన్ని దుకానులలోను విక్రయము. ఒకసారి పరీక్షించి చూడు.

తామర తైలము

తామర, తిరు, ఏనుగుగడ్డి, దుంప, ఉంగరములనుండి తయారు, రసీకారుకు, వెంట్రుక బూడిదోపుట మొదలగు వర్తమానములను నాశనము చేయును. రాజరాజి బొమ్మను చూచివినకు మంచిది. కల 0-8-0 అ మాత్రము.

మోహనీ తైలము

శ్రీ పురుషోత్తమ వాడుకుట యొక్కమైనది. కరుణము చూడగల సీసా 1-3 రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

తంటనొప్పులకు దివ్యమధము; నువ్వునగలియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుకుట తగియున్నది. ద్రవ్య 1-3 కల 0-2-0; 12-3 రూ 1-2-0 అ.

అమృతం జనము డిపో,

109, ప్రెసిడెంట్, పోస్టు, బొంబాయి. 8, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

విక్టోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

అంతరిక్షమును బహువిధములగా పరీక్షించుచున్నాము. ఎన్నో సంవత్సరములనుండి గ్రహములను పరీక్షించుచున్నాము. తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొంది గలము. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒరుపులు, దురదల వగైరా సమస్త శ్రేణిలోగలము తుదకు బుడను. కడు బీదలను చికిత్స.

1. అంగీకార వైద్యయోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు కల రూ 1-4-0. 2. వైద్యయోగ చక్రము అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. కల రూ 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. సర్జను.

ఫ్రాన్స్ లో జేనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు రూ 2-8-0 హ్యాక్ రూ 1, వాటర్ మెక రూ 7-8-0, వాటర్ మెక (సెప్టికా టెక్ ఫిల్లింగ్) రూ 10-8-0, కెఫూర 210 రూ 4. అలెగ్జాండ్రా రూ 2-12-0 1514) నిబంధన, ప్రేమనర్సి తిరుగల్గి కేసీ, మద్రాసు.

ప్రకటన

మహా మహాపాథ్యాయ కొక్కండ వెంకటరత్న కవి విరచితములైన అనుబ్రహ్మలైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. అంభో భాషాభిమాను లెదలై నవీగ్రంథముల నయ్యచేయించుట వెల్లడచేసి వెంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దీనిని భవనహితముగా చేసి గ్రంథముల విమలమై సర్వస్వాంతర్యములను బడయగలరు అందుకేన భాషా నేతలు జేయుటయును నిచ్చనాయ స్థితియుండున్న వెంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము చేయుటయును లేదు సుకృతములను గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కాచలన హాస్యము (ప్రబంధము) 3 అబామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారాయణచాయనము (ప్రబంధము).

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువాక క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వెంకటరత్న కవి గ్రంథములు

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

మీ కవసరమయినచో

ఆంధ్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, జిజ్ఞాస, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన కేకులు కోణములుగా మిన్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిపెందర్భయుల ఫలహా పూర్వ బంధవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి వంశనే వారిని పకాలములో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, రివాలపెట్టె నం 553 రు, 589 మదరాసు

(వై కామ్యూనికేషన్ గోరునప్పుడు ఈ ప్రతిక పేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

అమృత

గర్భాశయ రోగనివారీ:— శ్రీలక్ష్మి యుతుకూల ఒపిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైలకాశి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభావనానర రక్తసీసక, మలబద్ధకము, నూలికావారము, క్లిష్టోష్ణము, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధులను కుదుర్చును.

వెదబుడ్డి రూ 8.0.0. చిన్నది రూ. 1-10.0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తసీసక, మలబద్ధకము, అలెర్జిక్, క్లిష్టోష్ణము, సోమరితనము, మేహ (నలములు, నుఖసంకటములు, నిస్సక్తు, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు తెజస్సును యిచ్చును.

వెదబుడ్డి రూ 8.0.0. చిన్నది రూ 1-10.0.

అరగ

జ్వర నివారీ బుడ్డి 1-3 రూ. 1.8.0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 88, పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎరుంబూరు, మద్రాస్ 166 (బాంబి:— 9, బంధగ వీధి, మద్రాసు)

జాతక మార్తాండము

గోపాలకరం కాపురము (బహుశ్రీ) ఆకర్ష వేంకట కాశ్రిగారచే రచియింపబడి కృతమునకు సిద్ధముగానున్నది. కొద్ది ప్రతులుమాత్రమే కలవు. ఈపుస్తకము కృష్ణకో ఒకటి రెండు పాఠాలు పరిశీలించియెడల తమ జననచక్రములను బట్టి భూతభవిష్యత్తులను ఫలములను జ్యోతిషముల సహాయము లేకుండా తమంతట తాము తెలిసికొనుటయేగాక జ్యోతిష కాశ్రిములోని మర్మములను అతి సూక్ష్మముగ గ్రహించగలగుదురనుట కాంతయు సందేహములేదు ఇందు సుమారు మూడువై చిత్రములు చక్రములతో సహా ఉపాహారముగా విడిచిపెట్టి పొంగుపరచబడినది కల రూ. 2-8-0 అ.

చిలకమర్రి లక్ష్మీవరసింహం గారి నకలు, నాటకములు, పానుగంటివారి నాటకములను మా వద్ద దొరకును. కర్తవ్యము సరసమైన ధరల కిచ్చబడును. (1669)

గోదావరి బుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధములను అనుసరించుటవలననే కాదు గురువు. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును. ఆ యాత్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇతరముగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు మే మే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకోరెదము. (219)

వైద్యశాస్త్ర మహాశంకర్ గోవిందచే, ఆరంభిగ్రహ ఔషధశాలయం, 157, బాక్స్, మద్రాస్

అమృతము నకు 1710

ఒక సిస్టేమేడ్ కార్డిన్ బాయిల్ 18 గెయిముల వరకుగలది. కల రూ. 2000

వై బాయిలరుకు తగినట్టి ఒక ఇంగ్లీషు మేడ్ స్టీమ్ ఇంజన్. కల రూ. 1500

ఒక సిస్టేమేడ్ కార్డిన్ బాయిల్ 7 గెయిముల వరకుగలది. in the Andamau was in the superior division in the 16th paid over £1000 of he to work for her

Apply to— కాలెట్.